БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 146 (5137).

29 ИЮНЬ 1983 й.

ЧОРШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.

Баҳоси 3 тийин.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● 1983 йил 28 июнь Москва вақти билан соат 14 дан 46 минут ўтганда «Союз Т-9» космик кемаси «Салют-7» — «Космос-1443» орбитал комплекси билан туташтирилганлиги ҳақида ТАСС ахбороти эълон қилинган.

Космонавтлар В. А. Ляхов билан А. П. Александров туташтириш узелининг герметиклигини текшириб кўргандан кейин станция хонасига ўтдилар. Ер атрофи орбитасида кичи бошқарадиган «Салют-7» — «Союз Т-9» — «Космос-1443» илмий-тадқиқот комплекси ишлай бошлади. Орбитал комплекснинг умумий массаси 47 тоннани ташкил этади.

Телеметрик ахборот маълумотларига кўра, «Салют-7» — «Союз Т-9» — «Космос-1443» орбитал комплекси ичидаги системалар нормал ишламоқда.

Ляхов ва Александров ўртоқлар ўзларини яхши хис этмоқдалар. Экипаж белгиланган учиш программасини бажаришга киришди.

МОСКВАДА УЧРАШУВ

1983 йил 28 июнь куни Москвада БХР, ВХР, ГДР, ПХР, РСР, СССР ва ЧССР раҳбар партия ҳамда давлат арбобларининг учрашуви бўлди. Учрашувда қуйидагилар иштирок этдилар:

Болгария Халқ Республикасидан — Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси, делегация бошлиғи Тодор Живков; БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси БХР Министрлар Советининг Раиси Гриша Филипов; БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР халқ мудофаа министри Добри Журов; БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БХР Ташқи ишлар министри Петр Младенов;

Венгрия Халқ Республикасидан — Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, делегация бошлиғи Янош Кадар; ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Министрлар Советининг Раиси Дьердь Лазар; ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР Ташқи ишлар министри Фридьеш Пуйя; ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР мудофаа министрлигининг давлат секретари Карой Чемин;

Германия Демократик Республикасидан — Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси, делегация бошлиғи Эрих Хонеккер; ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг Раиси Вилли Штоф; ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Миллий мудофаа министри Гейнц Гофман; ГБСП Марказий Комитетининг аъзоси, ГДР Ташқи ишлар министри Оскар Фишер;

Польша Халқ Республикасидан — Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси, делегация бошлиғи Войцех Ярузельский; ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Юзеф Чирек; ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Ташқи ишлар министри Стефан Ольшовский; ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, миллий мудофаа министрининг ўринбосари, Польша қўшини бош штабининг бошлиғи Флориан Савицкий;

Руминия Социалистик Республикасидан — Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикаси Президенти, делегация бошлиғи Николае Чаушеску; РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитетининг аъзоси, РСР ҳукуматининг Бош министри Константин Дэскэлеску; РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитетининг аъзоси, РСР Миллий мудофаа министри Константин Олтяну; РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитети аъзолигига кандидат, Марказий Комитет секретари Миу Добреску; РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитети аъзолигига кандидат, РСР Ташқи ишлар министри Штефан Андрей;

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидан — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиумининг Раиси, делегация бошлиғи Ю. В. Андропов; КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов; КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико; КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Мудофаа министри Д. Ф. Устинов;

Чехословакия Социалистик Республикасидан — Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Чехословакия Социалистик Республикаси Президенти, делегация бошлиғи Густав Гусак; ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси Любомир Штроугал; ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧКП Марказий Комитетининг секретари Васил Биляк; ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, ЧССР Ташқи ишлар министри Богуслав Хнеупек ЧКП Марказий Комитетининг аъзоси, ЧССР Миллий мудофаа министри Мартин Дзур.

Учрашув қатнашчилари кейинги вақтларда халқаро воқеаларнинг ривожи тўғрисида фикрлашиб олдилар ва қуйидаги қўшма баёнотни қабул қилдилар.

ҚЎШМА БАЁНОТ

Учрашув қатнашчилари Европада ва умуман жаҳонда вужудга келаётган вазиятни биргаликда анализ қилиб, кескинлик кучайиб бораётганлигидан, давлатлараро муносабатлар тобора беқарор тус олаётганлигидан, ҳалокатли оқибатлар келтириб чиқарувчи ядро уруши хавфи ортиб бораётганлигидан ўз социалистик давлатлари номидан ташвиш билдирадилар. Улар мана шу хавф-хатарларга барча мамлакатлар ва халқларнинг эътиборини жалб қилиш зарур деб ҳисоблайдилар.

Учрашувда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг Прага кенгашида 1983 йил 5 январь куни қабул қилинган сиёсий Декларацияда халқаро аҳволнинг ривожланиши хусусида баён этилган баҳо ва хулосалар таъкидланди.

Бу — халқлар, барча прогрессив ва тинчликсевар кучлар қуролланиш пойгасига чек қўйишга, қуролсизланишга, айниқса ядровий қуролсизланишга ўтишга, тенглик, суверенитети ва миллий мустақилликни ҳурматлаш шароитида, ҳамкорлик, хавфсизлик ва тинчлик муҳитида барча давлатларнинг ривожланишини таъминлашга бўлган азму қарори кучайиб бораётганлиги тўғрисидаги хулосага тааллуқлидир.

Бу — Прага сиёсий Декларациясининг салбий омиллар тўғрисидаги хулосасига ҳам тааллуқлидир. Халқаро муносабатларнинг аҳволига таъсир ўтказаётган ва вазиятни кескинлаштираётган ана шу омиллар кейинги вақтларда яна ҳам зўр куч билан намоён бўлмоқда.

Қуролланиш пойгаси мислсиз кўлам касб этмоқда. АҚШ ва унинг баъзи иттифоқчилари ўз ҳаракатлари билан ҳарбий устунликка эришишни кўзлаётганликларини уларнинг ўзлари ҳам яширмаяптилар. НАТОга аъзо бўлган Ғарбий Европадаги баъзи мамлакатларда Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ядро ракеталарини жойлаштириш учун базалар барпо этиш ишлари олиб борилмоқда. Ерда, денгизда ва осмонда жойлаштириладиган янги стратегик ядровий воситаларни ишлаб чиқариш ҳамда уларни жойлаштириш программалари амалга оширилмоқда. Космик фазодаги ва ердаги нишонларга зарбалар бериш учун жанговар космик системалар ишлаб чиқилмоқда. Ўзининг жанговар характеристикаларига кўра ялпи қирғин қуролига яқинлашадиган оддий қурол-яроғларнинг принципиал янги системалари яратилмоқда. Ҳарбий харажатлар ғоятда кўпайтирилмоқдаки, булар халқларнинг елкасига оғир юк бўлиб тушмоқда.

Шундай шароитларда учрашув қатнашчилари қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартиришга доир музокараларда силжиш йўқлиги муносабати билан ташвиш билдирадилар. Бу гап Европада ядро қуролларини чеклаш тўғрисида, стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш ҳақида Женевада олиб борилаётган музокараларга, худди шунингдек қуролсизланишга бағишланган Женева комитетининг ишига ҳамда марказий Европада қуролли кучларни ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш тўғрисидаги Вена музокараларига ҳам тааллуқлидир.

Учрашув қатнашчилари қуролланиш пойгасини авж олдириш билан бирга қурол-яроғларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги музокараларда қандайдир эпчиликка интилиш тўғрисидаги гаплар ҳамда гўё ҳарбий куч-қудратни кўпайтириш халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги манфаатларига хизмат қилиши мумкин деган сохта даъволар айтилаётганлигига ҳам эътиборни жалб қиладилар. Учрашувда вакиллари қатнашаётган давлатлар бундай сиёсатни қатъиян рад этадилар.

Империалистларнинг зўравонлик ва ҳукм ўтказиш сиёсати давлатлар ўртасида муҳолифлик «таъсир доиралари»ни мустаҳкамлаш ва қайта тақсимлаш сиёсати кучайтирилаётганлиги, империализмнинг агрессив ҳаракатлари тобора ортаётганлиги халқаро вазиятни яна ҳам кўпроқ кескинлаштиришга олиб бормоқда. Бошқа кўпгина давлатлар каби социалистик давлатларнинг ҳам ички ишларига аралашиш йўлидаги уринишлар кўпаймоқда, ўзаро манфаатли иқтисодий алоқалар бузилмоқда, социалистик мамлакатларга қарши душманлик кампаниялари авж олдирилмоқда, тазйиқ ўтказишнинг бошқа методлари қўлланилмоқда. Дунёнинг турли районларида мавжуд ҳарбий кескинлик манбалари яна ҳам кўпроқ чигаллаштирилмоқда ва ана шундай янги манбалар ҳамда кризисли вазиятлар вужудга келтирилмоқда, шундай вазиятларни кенгайтириш хавфи кучаймоқда, бир қанча мустақил давлатларга қарши эълон қилинмаган урушлар олиб борилмоқда, миллий манфаатларга ёт бўлган ажнабийларнинг ҳарбий кучлари ҳозир бўлиб туриши тиқиштирилмоқда. Янги жаҳон иқтисодий тартибини ўрнатиш тўғрисидаги адолатли талаблар рад этилмоқда, мамлакатларнинг иқтисодий ривожланишидаги тафовут тобора чуқурлашмоқда.

Мана шу бутун сиёсат Европа ва умуман жаҳон халқларининг туб манфаатларига ҳамда муддаоларига ниҳоятда зиддир. Мана шу муддаолар одамлар ва миллатларнинг муносиб равишда эркин ва тинч яшаш ҳуқуқини таъминлашга даъват қилиб ўтказилаётган урушга қарши кўпдан-кўп оммавий намойишларда, чунончи яқинда Прагада «Ядро урушига қарши, тинчлик ва ҳаёт учун» шиори остида бўлиб ўтган жаҳон ассамблеяси каби турли халқаро анжуманларда парламент аъзолари, олимлар, врачлар, жамоат доиралари намояндалари сўзлаган нутқларда жуда ёрқин намоён бўлмоқда.

Учрашув қатнашчиларининг фикрича, вужудга келаётган вазият ҳамма давлатлар, барча халқлар олдига қандай қилиб шу вазиятнинг бундан буёнги хатарли ривожланишининг олдини олиш, дунёнинг ҳалокат сари силжиб боришининг олдини олиш тўғрисидаги масалани қўймоқда. Москвадаги мазкур учрашувда вакиллари қатнашаётган социалистик давлатлар 1983 йил 5 январдаги Прага сиёсий Декларациясида халқаро кескинликни юмшатишга, уруш хавфини бартараф этишга қаратилган кенг ҳаракат программасини олға сурдилар.

Улар ушбу программанинг актуаллиги ва таъсирчанлигини таъкидлайдилар ҳамда ядро қуроллари соҳасидаги мусобақага, умуман ҳар қандай ҳарбий рақобатчиликка яна бир бор қарши чиқадилар. Улар жаҳон миқёсидаги ҳар қандай проблемада, шу жумладан социализм билан капитализм ўртасидаги тарихий баҳс ҳарбий йўл билан ҳал этилиши мумкин эмаслигига қатъий аминдирлар.

Ҳозирги вазиятда уруш хавфини суриб қўйишга, жаҳон воқеаларининг боришини кескинликни юмшатиш, давлатлараро муносабатларни соғломлаштириш томон буриб юборишга қодир бўлган шошилинч чоралар зарур.

Учрашув қатнашчилари қуролланиш пойгаси тезроқ тўхтатилишини ва қуролсизланишга, айниқса, ядровий қуролсизлантиришга ўтишни замонамизнинг энг муҳим масаласи деб билмоқдалар. Ана шу энг асосий мақсадларни амалга ошириш учун, ер юзида тинчликни, цивилизацияни, ҳаётни сақлаб қолиш учун ҳамма ишни қилиш зарур деб ҳисобламоқдалар. Улар мана шу масалаларни музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этиш учун бутун кучни сарфлашга тайёр эканликларини таъкидлайдилар.

Шу жиҳатдан Европа қитъасида ядровий муҳолифлик хавф-хатарини бартараф этиш ғоят муҳим аҳамиятга эгадир. Учрашув қатнашчилари Европани ҳам ўртача олисликка учириладиган, ҳам тактик ядро қуролидан батамом холи қилишга интилиб, жуда бўлмаганда шундай аҳдлашувга эришишни зарур деб ҳисоблайдиларки, бундай аҳдлашув Ғарбий Европа мамлакатларида Американинг янги ядро ракеталари жойлаштирилишини истисно қилган ҳамда бирмунча паст даражада мувозанатни таъминлаш мақсадида Европадаги мавжуд ўртача олисликка учириладиган воситаларнинг тегишли миқдорда қисқартирилишини кўзда тутган бўлур эди. Ҳар иккала томон ҳамжиҳатлик ва сиёсий ирода кўрсатиб, кенг кўламдаги тинчлик ва хавфсизлик фикр-мулоҳазаларига амал қилган тақдирда шундай аҳдлашувга эришиш мумкин. Учрашувда вакиллари қатнашаётган давлатлар Европада ядро қуролларини чеклаш тўғрисидаги Женева музокараларига айни шу позицияларда туриб ёндошмоқдалар.

Учрашувда ҳозирги пайтда мавжуд ўртача олисликка учириладиган ядро қуролларини адолатли тарзда қисқартиришга қаратилган совет таклифлари батамом қўллаб-қувватланаётганлиги изҳор этилди. Учрашув қатнашчилари бу йил музокараларда ўртача олисликка учириладиган янги ядро ракеталарини Европада жойлаштирмаслик тўғрисида ва ўртача олисликка учириладиган мавжуд воситаларни қисқартириш ҳақида аҳдлашувга эришиш учун ҳамма ишни қилишга даъват этадилар. Бундай аҳдлашув ҳар иккала томон учун мақбул таклифларга асосланган бўлур эди.

Учрашув қатнашчилари шунга аминдирларки, ҳар иккала томон тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига қатъий риоя этган тақдирда стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги музокаралар конструктив изга ўтказилиши мумкин ҳамда ана шу музокараларда ялпи тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига мос бўлиб тушадиган ўзаро мақбул аҳдлашувга эришиш мумкин.

Учрашув қатнашчилари ҳар қандай турдаги қуролни космик фазода жойлаштиришни тақиқлаш тўғрисидаги музокараларни тезроқ бошлаш, қуролланиш пойгасининг космосга ёйилиши имкониятига барҳам бериш зарур деб ҳисоблайдилар.

Учрашув қатнашчилари халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги манфаатларини кўзлаб:

ядро қуролига эга бўлган барча давлатларнинг ва аввало СССР билан АҚШнинг ядро қуролларини дарҳол кўпайтирмай қўйиш;

ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик тўғрисида ҳали ўз зиммасига мажбурият қабул қилмаган ядро қуролига эга бўлган давлатлар шундай мажбуриятни олишлари зарур, деб комил ишонч билдирадилар.

Учрашувда қатнашаётган давлатлар НАТОга аъзо бўлган давлатларга яна мурожаат этиб, 1984 йилнинг 1 январидан бошлаб ҳарбий харажатларни кўпайтирмаслик тўғрисидаги ҳамда бўшайдиган маблағлардан шу жумладан ривожланаётган мамлакатларни иқтисодий ва социал тараққий эттириш эҳтиёжлари йўлида фойдаланадиган бўлиши учун шундан кейинги даврда ҳарбий харажатларни ўзаро амалий қисқартириш борасидаги конкрет тадбирлар ҳақида битимга эришиш учун бевосита музокараларни дарҳол бошлашга даъват қиладилар. Улар НАТО давлатлари бу даъватга жавоб қайтарадилар деб умид билдирадилар.

Улар НАТО давлатлари Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан Шимолий Атлантика Шартномасига аъзо бўлган давлатлар ўртасида ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинчлик муносабатларини қўллаб-қувватлаш тўғрисидаги дунёдаги барча давлатлар учун очиқ бўлган шартнома хусусидаги таклифни амалий равишда кўриб чиқишга киришишга рози бўлажакларини ҳам кутадилар.

Учрашувда вакиллари қатнашаётган давлатлар Европа шимолида, Болқон ярим оролида ва Европа қитъасининг бошқа районларида ядросиз зоналар вужудга келтириш тўғрисидаги таклифларни амалга ошириш, шу масалалар юзасидан тегишли музокаралар ўтказиш керак деган фикрни яна билдирадилар.

Мадрид учрашувини Европа халқлари кутганидек бўлиб чиқадиган ҳамда Европада ишонч ва хавфсизликни мустаҳкамлаш тадбирларига ҳамда қуролсизланишга бағишланган конференция чақирилишини, Хельсинкида бошланган кўп томонлама жараённинг давомийлигини таъминлайдиган ижобий натижалар билан тезроқ тугалланишининг аҳамияти ва зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Бу кескинликни юмшатиш, тинчлик ва ҳамкорлик сиёсатини қарор топдиришга қўшилган муҳим ҳисса бўлур эди.

Қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва халқаро вазиятни соғломлаштириш соҳасида етилган масалалар юзасидан конкрет аҳдлашувларга эришиш учун энг кўп куч-ғайрат сарфлаш, музокараларни амалий, ижобий руҳда олиб бориш, музокараларни силжитиш учун қулай муҳитни музокараларни мураккаблаштириши мумкин бўлган ҳаракатларни қилмаслик зарур.

Учрашувда вакиллари қатнашаётган давлатлар НАТОнинг ҳаракат доираси кенгайтирилишига ёки бирон бир янги ҳарбий-сиёсий гуруҳлар ташкил этилишига олиб борадиган ҳар қандай қадамларига қарши чиқажакларини яна бир бор зўр куч билан таъкидлайдилар. Ўз навбатида эса улар ўз иттифоқининг ҳаракат доирасини кенгайтиришга интилмаётганликларини ва бу йўналишда бирон бир қадамлар қўйилишини назарда тутмаётганликларини билдирадилар.

Учрашувда қатнашаётган давлатлар тинчлик ва ўз хавфсизлиги манфаатларига асосланиб улар ўзларига нисбатан ҳарбий устунликка мутлақо йўл қўймасликларини билдирадилар. Улар энг паст даражада кучлар мувозанати таъминланиши учун қатъиян курашмоқдалар. Шу муносабат билан улар мазкур масала хусусида ўзларининг олий давлат органлари эълон қилган позицияга эътиборни жалб қиладилар.

Улар бугунги Европадаги территориал-сиёсий реалликлар бузилмаслиги хусусида ўзларининг принципиал позициясини ҳам таъкидлайдилар.

Учрашувда вакиллари қатнашаётган давлатлар тинчликни қуролланиш пойгаси йўлидан бориб мустаҳкамлаш мумкин эмаслигига қатъий аминдирлар. Улар қуролланиш пойгаси авж олдирилишига қарши изчил курашмоқдалар. Қурол-яроғларни чеклаш, қисқартириш ва йўқ қилиш, қатъий халқаро контроллик остида ёппасига ва батамом қуролсизланишга олиб борувчи тадбирларгина инсониятга мустаҳкам ва ишончли тинчлик келтириши мумкин.

Европада ҳамкорлик ва хавфсизликка бағишланган кенгашда қатнашган ўттиз беш давлат Хельсинки Якунловчи Актида кескинликни юмшатишни муқаррар, шунингдек тобора ҳаёт-бахш ва ҳар томонлама ғоят кенг қамровли жараёнга айлантириш мажбуриятини тантанали суратда зиммасига олган эди. Ана шу давлатлар барча соҳаларда ўз ўрталарида яхшироқ ва яна ҳам қалинроқ муносабатларни ривожлантиришга ва шу тариқа ўзларининг ўтмишдаги муносабатлари характеридан келиб чиқадиган қарама-қарши туришни бартараф этишга ҳамда яхшироқ ҳамжиҳатликка интилажакларини якдиллик билан билдирган эдилар.

Учрашувда қатнашаётган давлатлар ана шу юксак мажбуриятларнинг руҳи ва ҳарфига амал қилиб, ўзларининг бошқа давлатлар билан муносабатларини бундан буён ҳам тинч-тотув яшаш негизида ривожлантираберадилар. Улар Европа мамлакатларини Европани ядро хавф-хатаридан халос этиш, Европани ҳам ўртача олисликка учириладиган, ҳам тактик ядро қуролидан холи бўлган тинчлик қитъасига, барча давлатлар тўла тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро ҳурмат асосида, ўз халқларининг тараққиёти ва фаровонлиги, Европада ва бутун дунёда осойишталик, ҳамжиҳатлик ва хавфсизлик манфаатларини кўзлаб ҳамкорлик қиладиган давлатга айлантириш учун барча зарур ишларни қилишга даъват этадилар.

Улар Шимолий Атлантика иттифоқига аъзо бўлган мамлакатларга, дунёдаги барча мамлакатларга мурожаат қилиб, ҳозирги халқаро муносабатлар ривожланишининг хатарли тенденцияларини сергаклик билан объектив равишда баҳолашга ва инсониятнинг энг чуқур манфаатларига мос бўлиб тушадиган оқилона хулосалар чиқаришга қатъий даъват этадилар.

Улар аҳвол бундан ҳам ёмонлашувининг олдини олишга қодир амалий қадамлар қўйиш мақсадида ўзларининг куч-ғайратларини ижтимоий-сиёсий тузумларидан қатъиназар барча мамлакатларнинг, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш учун курашаётган барча кишиларнинг куч-ғайратлари билан бирлаштиришга тайёр эканликларини изҳор этадилар. Бунинг учун вақтни бой бермаслик керак.

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

ШАҲАР ВА ГАРАЖЛАР

Шаҳримизда турар жой микрорайонларини ободонлаштириш бўйича катта ишлар қилиняпти. Бунда металл гаражларни тугатишга, уларнинг ўрнида болалар майдонлари ва спорт майдонлари, яшил зоналар барпо этишга алоҳида эътибор беріляпти. Бундан кутилган асосий мақсад, аҳолининг яхши дам олиши учун барча шарт-шароитларни яратиб беришдан, кварталлар қиёфасини яхшилашдан иборат. Бу иш айниқса, Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейи арафасида алоҳида аҳамият касб этади.

Юнусобод, Чилонзор, Қорақамишдаги айрим кварталларнинг ташқи қиёфаси анча яхшиланди. Уйлар атрофидаги металл гаражлар тугатилганлиги, енгил автомашиналар эндиликда очиқ автомобиль сақлаш жойларида турганлиги туфайли мана шундай натижага эришилди. Лекин шаҳарнинг барча районларида ҳам иш мана шундай кўнгилдагидек деб бўлмайди.

Ушбу масала айниқса, Куйбишев районида (район ижроия комитети раисининг ўринбосари В. Золотих) ёмон ҳал этиляпти. Район Совети ижроия комитети очиқ автомобиль сақлаш жойлари қурилишини ташкил этолмади. Металл гаражларни олиш иши ёмон боряпти — 7078 тасидан эндигина 30 таси кўчирилди. Нега бундай аҳвол рўй беряпти! Ташаббускорликнинг йўқлиги, расмиятчилик сабабли шундай бўляпти. Қуйидаги факт бунинг яққол исботидир. «Марказ — 1» кварталида яшовчи шахсий автомобиль эгаларига «Қорасув» массивидан очиқ автомобиль сақлаш жойи таклиф этилди. Тасаввур қилиб кўринг, одамлар ўз машиналари учун ўн километрга яқин жойга боришлари керак. Бу бўлмаган савдо.

Масалан, Чилонзор районида яшовчи аҳолига машинасини Акмал Икромов районига олиб бориб қўйишни таклиф этишни, Октябрь райони аҳолисига Собир Раҳимов районидаги очиқ автомобиль сақлаш жойига йўлланма беришни жўяли деб бўлмайди. Бу шуни кўрсатяптики, автомобиль ҳаваскорлари манфаатини баъзида асоссиз равишда унутиб қўйилляпти.

«Тошкент оқшоми» Куйбишев район ижроия комитети адресига бир неча марта танқидий сўзлар айтди. Бироқ бу ерда газетага жавоб беришни, нуқсонларни бартараф этиш бўйича аниқ тадбирлар белгилашни лозим топмадилар. Айрим бошқа район ижроия комитетларида — Чилонзор, (раис ўринбосари А. Панкратов), Фрунзеда (раис ўринбосари В. Сачко) ҳам шундай йўл тутяпти. Аслида гараж масаласида тартибни йўлга қўйиш, баъзи раҳбар ходимларнинг фаолиятсизлигига қатъий баҳо бериш пайти келди.

Афсуски, айрим район ижроия комитетлари ўзларининг ташаббуссизликлари туфайли проблемаларни юзага келтиришади ва шундан кейингина унга қарши кураш бошлашлари ёмон одат бўлиб қоляпти. Гаражлар масаласида ҳам шундай бўлди. Кварталларда йиллар мобайнида ҳеч бир рухсатсиз металл гаражлар қурилиши давом этди. Аслида ўша пайтдаёқ архитектура нормаларига жавоб берадиган очиқ автомобиль сақлаш жойлари бунёд этиш ҳақида қайғуриш лозим эди.

Шаҳримизда айнан истиқболни кўзлаб, эртанги кунни ўйлаб иш қилиш етишмаяпти. Бугунги шахсий автомобиль эгаларини унутмаслик керак. Лойиҳаларда ёки очиқ сақлаш жойлари ёки ер ости гаражлари кўзда тутилиши лозим.

Ҳозирча шахсий автомобилларни жойлаштиришни тартибга солиш жуда секинлик билан боряпти. Районларда бу масала бўйича ўтган йилнинг ноябрь ойида Тошкент шаҳар ижроия комитети қабул қилган қарорни бажаришга шошишмаяпти. Масалан, Октябрь районида (район ижроия комитети раисининг ўринбосари В. Беркович) ҳозирча фақат биттагина 110 ўринли очиқ автомобиль сақлаш жойи қурилди. Бу ерда турар жой кварталларининг ҳуснига путур етказаётган 1500 металл гаражни олиш керак.

«Тошкент оқшоми» газетхонлари редакцияга ёзган мактубларида микрорайонлар ободончилиги ҳақида қайғуриши лозим бўлган ташкилотларнинг фаолиятсизлиги ҳақида адолатли эътирозлар билдиришяпти. «Чилонзорнинг 19-кварталидаги 6, 46, 47 ва 48-уйлар орасидаги болалар майдони машина ҳайдашни ўрганиш полигонига айлантирилган. Бу ерда «Автодормехбаза» ва пассажирлар ташиш автомобиль мактабининг тингловчилари ўқишади. Булар ҳаммаси аҳоли учун ва айниқса, болалар учун катта ноқулайликлар туғдиряпти, улар ўйнаши учун жой йўқ». О. Рагулина, Т. Андрианов, Л. Телюк, О. Карпова «Оқшом»га шундай хат билан мурожаат қилишган. Уларнинг шикояти батамом ўринли. Шуниси таажжубланарлики, Чилонзор турар жой трестига қарашли 44-турар жойдан фойдаланиш участкаси раҳбарлари юз бераётган аҳволга нега бефарқ қараб туришибди.

Мана, масъулиятсизликнинг яна бир мисоли. Черданцев—1 массивидаги 11, 22, 27, 28-уйларнинг аҳолиси турар жойлари олдида автоколонна пайдо бўлганлигини хабар қилишади. У уйлардан ўн уч метр нарида, «Василёк» кинотеатри, 418-болалар комбинати, 20-поликлиника билан ёнма-ён жойлашди. Автоколонна ёки аниқроғи 90 металл гараж одамларни кўп ташвишлантиряпти, уларнинг яхши дам олишларига халақит беряпти. Бироқ район ижроия комитети раҳбарлари уларни тугатиш бўйича зарур тадбирлар кўришмаяпти.

Маълумки, Улуғ Ватан уруши инвалидларига турар жой яқинида гаражлар қуришга рухсат берилган. Бундай пайтда жойни шундай танлаш кераккки, у аҳолининг оромини бузмасин. Бироқ, «Сергели — 3» микрорайонида юз берган аҳвол аҳолининг ҳақли норозилигига сабаб бўлди. Бу ерда 34-ва 35-уйлар ёнида айнан болалар майдончасига уруш инвалидлари учун иккита металл гараж қўйиб беришди. Ўйлаймизки, Сергели район ижроия комитетида (раис ўринбосари Л. Костин) бу аҳволни текшириб, йўл қўйилган хатони тўғрилайдилар.

Албатта, гаражлар масаласини ҳал этиш осон эмас. У маҳорат билан тушунтириш ишлари олиб боришни, бу ишда иштирок этишга даъват этилган ташкилотлар ҳаракатларини мувофиқлаштиришларини тақазо этади. Бу ерда расмиятчилик бўлмаслиги лозим. Ҳар бир айрим ҳолда вазифани ҳал этишга аниқ шароитдан келиб чиқиб, ижодий ёндошиш, 2 миллионли шаҳар манфаатларини ҳам, автомобиль ҳаваскорлари манфаатини ҳам унутмаслик лозим.

КАТТА ТЕАТРНИНГ ЮБИЛЕЙИ

Ўзбек совет санъатининг вужудга келиши ва ривожланиш тарихи республикадаги энг яхши ижодий коллективлардан бири — Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театрининг ишларида яққол акс этган. Мамлакатимиз шаҳар ва қишлоқларидагина эмас, чет элларда ҳам машҳур бўлган театр шу кунларда ўзининг ярим асрлик юбилейини нишонламоқда. Шу воқеага бағишлаб тантанали кеча ўтказилди. Адабиёт ва санъат аҳллари, меҳнат коллективларининг намояндалари ҳозир кўплаб машҳур саҳна усталари меҳнат қилаётган юбиляр коллектив шаънига энг эзгу сўзлар айтмоқ учун Катта театрга келдилар.

Тантанали вазиятда Навоий номидаги Давлат академик Катта театрига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи топширилди. Театр музика санъатини ривожлантириш ва пропаганда қилишдаги, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги катта хизматлари учун ва асос солинган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан шу мукофотга сазовор бўлган эди.

Ўзбекистон ССР Маданият министри З. Р. Раҳимбоева театрнинг шонли йўли ҳақида; Ўзбекистоннинг бутун саҳна санъати ривожи ҳақида гапириб берди. Ҳамза, М. Ашрафий, М. Қори-Ёқубов, Уста Олим Комилов, В. А. Успенский, М. Турғунбоева, Тамарахоним, Ҳ. Носирова, бошқа атоқли маданият арбоблари унинг бешигини тебратдилар.

ССР Иттифоқи Большой театрининг ва Кремль Съездлар саройининг бош директори С. А. Лушин Москва ва Тошкент саҳна усталарининг қардошлик алоқалари ҳақида гапирди. Бу алоқалар совет халқлари миллий маданиятларининг самарали ўзаро таъсири ва бир-бирини бойитиши жараёнига яққол мисол бўла олади. «Ҳинд достони» балети СССР Большой театри саҳнасида зўр муваффақият билан давом этмоқда. Москвалик артистлар, режиссёрлар Тошкентда, республиканинг бошқа шаҳарларида саҳналаштирилаётган постановкалар устидаги ишда ҳамиша қувонч билан қатнашмоқдалар.

Ўзбекистон пойтахти, бошқа шаҳарлар ижодий коллективларининг театрлаштирилган табрикномаларида, саноат корхоналари вакилларининг нутқларида М. Ашрафий ва С. Василенконинг «Бўрон», И. Акбаровнинг «Орзу» сингари дастлабки миллий опера ва балетлари яратилиши Навоий номидаги театр саҳнаси билан боғлиқ экани ҳақида гапирилди. Бу ерда вояга етган ажойиб ижрочилар авлодлари кенг кўпчилик орасида машҳур бўлди. Театр доимо юксак ғоявий ва юксак бадиий асарлар яратишга, янги-янги ифода шакллари ва воситаларини тинимсиз қидиришга интилиб келаётганлиги уқтириб ўтилди.

Ҳозир театр артистлари, постановкачилари, бастакорлари КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми адабиёт ва санъатнинг барча арбоблари олдига қўйган катта вазифаларни биринчи галда ҳал этиш иштиёқи билан яшаб турганликлари кечада таъкидлаб ўтилди.

Кеча охирида байрам томошаси кўрсатилди.

Тантанали кечада Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева иштирок этдилар.

(ЎзТАГ)

КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленуми қарорлари—ҳаётга

Автоматик система шаҳар хизматида

«Ягона фан-техника сиёсати эндиликда ҳал қилувчи аҳамият касб этмоқда. Келгусида биз ҳам бугунги, ҳам эртанги куннинг машиналари, механизмлари ва технологияларини яратиш соҳасида жуда катта иш қилишимиз лозим. Ишлаб чиқаришни автоматлаштириш, компьютерлар ва роботларни жуда кенг миқёсда қўлланиш, янги маҳсулот тайёрлашга ишлаб чиқаришни тез ва самарали равишда қайта қуриш имконини берувчи эпчил технология жорий этилишини таъминлаш керак».

[Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленумида сўзлаган нутқидан].

Мамлакатимиз халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштиришдаги улкан ишлар фан ва амалиёт олдига проблемаларнинг кенг мажмуасини қўймоқдаки, шулардан бири катта шаҳарларни бошқаришнинг (АСУ) автоматлаштирилган системасини яратишдир. Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ана шу масаланинг муҳимлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон пойтахтида АСУни яратиш бўйича қатор кенгайтирилган қарорларни қабул қилдилар. Шаҳар хўжалигини планлаштириш ва бошқаришни янада такомиллаштириш мақсадида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг Бош ҳисоблаш маркази тузилди, махсус ташкил этилган илмий-техника кенгаши «АСУ — Тошкент»ни яратиш борасида координация ишлари олиб борилмоқда.

«АСУ — Тошкент» комплекси шаҳар хўжалигининг ўттиздан зиёд соҳаси ва хизматини қамраб олади. Бу комплекснинг биринчи даражаси — бошқармалар, корхоналар, ишлаб чиқариш ва технология жараёнларини бошқаришни автоматлаштиришдир. Иккинчи даражаси эса — соҳа автоматлаштирилган бошқариш системаларидир: улар уй-жой коммунал хўжалиги, қурилиш, транспорт ва алоқа, савдо ва жамоат овқатланиши, соғлиқни сақлаш, маиший хизмат кўрсатиш ва бошқалар, шунингдек районларни бошқаришнинг автоматлаштирилган системаларидир.

1980 йилнинг охирида Москва, Ленинград, Киев, Ереван каби йирик шаҳарларнинг вакиллари, республиканинг етакчи мутахассислар и д а н иборат қилиб тузилган идоралараро комиссия «АСУ — Тошкент»нинг биринчи навбатини қабул қилиб олди. Унинг яратилишида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ўзбекистон «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Союзпромавтоматика» трестининг Омск филиали, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг Бош ҳисоблаш маркази қатнашдилар.

«АСУ — Тошкент»нинг биринчи навбати ижроия комитет ва юқори органларнинг ижозат берувчи ҳужжатларининг ижросини, қарорларнинг ҳисоби, назорати ва таҳлилини бошқариш функцияларини ўз ичига қамраб олади. Эндиликда автоматлаштирилган система уй-жой хўжалиги маиший хизмат, «Водоканал» тресги, электр транспорти ва шаҳар хўжалигининг бошқа соҳаларида қўлланилмоқда. «АСУ — Тошкент» биринчи навбатининг тадбиқ этилишидан кўрилаётган иқтисодий фойда кейинги икки йил ичида икки миллион сўмдан ошиб кетди.

Ўн биринчи беш йилликда ҳам «АСУ—Тошкент»ни яратиш борасидаги ишлар кенг кўламда олиб борилмоқда. Улар планли ҳисоблар, уй-жойларни ҳисобга олиш ва тақсимлаш, квартира, коммунал хизмат, электр қуввати ҳақини тўлаш ҳужжатлари қурилишни планлаштириш ва лойиҳалаш, бир қатор технология жараёнларини автоматлаштириш ҳужжатларини электрон-ҳисоблаш машиналарига тайёрлаб бериш каби хизматларни қамраб олмоқда.

«АСУ — Тошкент»ни яратиш ишлари якунлари тўғрисида яхлит гапирадиган бўлсак, шаҳар хўжалигини бошқаришнинг автоматлаштирилган системасини янада ривожлантириш учун мустаҳкам асос яратилди, АСУни тадбиқ этиш бўйича қимматли тажриба тўпланди, бошқаришни автоматлаштириш соҳасида турган проблемалар ва вазифаларни тушуниб англайдиган қулай вақт келди. АСУни янада такомиллаштириш учун моддий база яратилди. Буларнинг ҳаммаси «фан — лойиҳа — ишлаб чиқариш» занжири бўйлаб янги ғояларнинг тезда амалга оширилишига монанд бўладиган шароитлар яратилишига ёрдам беради, Тошкент шаҳар хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш масалаларини илмий асосда ҳал қилинишини яхши йўлга қўяди. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг ҳозирдаёқ мураккаблашиб қолган ташкилоти — Бош ҳисоблаш маркази асосида ташкил этиладиган илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ўз зиммасига олиши мумкин бўлур эди. Пировард «АСУ — Тошкент» шаҳарда самарали ишланиши, яхши ҳаёт кечирилиши ва дам олиниши учун инсон фаровонлигига хизмат қилади. КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленумида худди ана шу масалалар ўртага қўйилди.

О. ТОҒАЕВ,
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ҳисоблаш Бош марказининг бошлиғи, иқтисод фанлари кандидати.

«Тошкент оқшоми»га хатлар

ЭЛ ХИЗМАТИДА

Иброҳим Шоюсупов Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг 2-трамвай депоси ҳайдовчиси. Мен бу кишини доим йўлда, кишилар хизматида кўраман. У 36 йилдан бери трамвай ҳайдайди. Шу ўтган йиллар мобайнида қанчадан-қанча йўловчиларнинг узоғини яқин қилди.

Иброҳим ака бу касбнинг бошини 1947 йил тутди. Унгача ўсмир сифатида фронт учун зарур анжомлар ишлаб чиқарадиган заводда меҳнат қилди. Ҳайдовчилик касбига қизиқишида акаси М. Шоюсуповнинг таъсири жуда катта бўлди.

— Ҳар куни саҳарлаб депо дарвозасидан маршрутга чиқар эканман, кўнглимда юксак бир фахр ҳисси туғилади, — дейди Ибро-

...ринчи бўлиб кўриш ва лаззатланиш туйғусидир. Кимсасиз кўчалардан икки-уч бекат ўтиб, навбатдаги бекатда дастлабки йўловчиларни кўраман. Улар заводга, фабрикага шошилмоқда. Мен уларни манзилларига етказиб қўяман. Смена давомида эса қанчадан-қанча йўловчиларни кўзлаган манзилларига элтаман. Аслида бу касбнинг жозибали томони ҳам мана шунда.

Иброҳим Шоюсупов 2-трамвай депосининг фахри ҳисобланади. Ўттиз олти йил мобайнида эл хизматида бўлиб келаётган бу киши ёшларнинг севимли устози бўлишдан ташқари, меҳнатда ҳам ўз ҳамкасбларига илғорлик намунасини кўрсатиб келмоқда. Смена давомида доимо қўшимча рейслар қилишга ҳаракат қилади.

Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейи муносабати билан ҳамшаҳарларимизга янада юксак маданий хизмат кўрсатиш мажбуриятини олган шаҳар транспортчилари ўртасида 11-маршрут ҳайдовчиси Иброҳим Шоюсупов ҳам бор.

Б. НОРЖИГИТОВА.

«Компрессор» заводи коллективи маҳсулотнинг асосий қисмини давлат Сифат белгиси билан тайёрлаяпти. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган компрессорлар мамлакатимиздаги ва чет эллардаги ўнлаб буюртмачиларга жўнатилади. Бу муваффақиятда кўплар қатори 3-йиғув цехидаги техника контроли бўлими назоратчиси, комсомол аъзоси Наталья Мататнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. У зиммасидаги вазифани ҳамиша зўр масъулият билан бажаради.

СУРАТДА: назоратчи Наталья Матат.

М. Нуриддинов фотоси.

ҚАРОВСИЗ ХИЁБОН

Гўзал пойтахтимиз Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейи тобора яқинлашмоқда. Шу муносабат билан шаҳримизнинг янада обод ва кўркам бўлишига барча тошкентликлар ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Аммо баъзи жойларда бепарволик оқибатида обод хиёбонлар хазон бўлаётганини кўришингиз мумкин.

Бундан ўн йил муқаддам Калинин майдонидаги 8-туғруқхона қаршисидаги эски иморатлар бузиб ташланиб, улар ўрнида кичик хиёбон ташкил этилган эди. Туғруқхона биноси қаторида аҳолига маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш мақсадида фотосалон, сартарошхона каби бир қанча маиший объектлар қуриб ишга туширилди. Бу биноларнинг олдига манзарали дарахтлар ўтқазилиб, очиқ майдонларга беда уруғи сепилиб, хиёбон атрофи чиройли панжаралар билан ўраб қўйилган эди. Бу хиёбон ҳамшаҳарларимизнинг ҳордиқ чиқариш масканига айланган эди. Эндиликда эса хиёбонга бир кирган киши қайта кирмасам дейди. Чунки хиёбоннинг шундоқ йўлкаси четида чиқиндилар уюлиб ётади. Бу чиқиндилар 50-100 метр ичкариликда бўлган Пуштиҳаммом маҳалла аҳли томонидан чиқарилган. Маҳалла аҳолисига: «Чиқиндиларни неча кўча ичкарисидаги чиқиндихонага тўкмаяпсизлар?», — деб сўралса, улар: «Ичкарида тўпланган ахлатни ўз вақтида олиб кетишмайди, шу сабабли хиёбон четига тўкишга мажбур бўляпмиз», — деб жавоб беришади. Мана, тўрт ойдирки, аҳвол шу тариқа давом этмоқда. Бу аҳвол Собир Раҳимов район ободонлаштириш бошқармаси раҳбарларини зиғирча бўлса-да ташвишга солмаяпти.

Х. ЙЎЛДОШЕВ,
жамоатчи мухбир.

Ишчи дақиқаларини қадрлайлик

ЙЎЛОВЧИЛАР РАНЖИМАСИН

Редакцияга шу кунларда келаётган хатларда шаҳар транспорти ишидаги камчиликлар баён этилган. Қуйида шу хатлардан сатрлар келтирамиз.

Эрталабки смена соат 7 да бошланади. Бекатга соат 5.50 да чиқиб турамиз. Лекин 61-автобус (1-автопарк) графикка амал қилмаган ҳолда доимо кечикиб келади. Ҳар куни ишга 20—30 минут кечикиб борамиз. 2-сменадан уйга қайтиш эса бундан ҳам оғир. Масалан, 3 июнь куни соат 22 да ишдан чиқиб, Аэропорт бекатига келдик. Йўловчи кўп, автобус йўқ. Диспетчер қизга мурожаат қилдик. У: «Автобус соат 21.40 да жўнаб кетди. Охиргиси соат 23.03 да бўлади» деди. Хуллас, ўша куни ҳеч қанақа автобус бўлмади. Бу ҳар кунги аҳвол...

61-автобус маршрутида тартиб ўрнатилмас экан, биз йўловчиларнинг қимматли вақти беҳуда сарф бўлаверади.

Ж. СОАТОВА,
М. СОАТОВА,
ишчилар.

●

Шу кунларда 13-маршрутли такси ҳайдовчилари антиқа одат чиқаришган. Улар гоҳ Закария Рози, гоҳ Назарбек кўчасидан юрадилар. Йўловчилар маршрутли таксини қайси кўчада кутишни билмай, бошлари гаранг. Бунинг устига бу маршрут ҳайдовчилари графикка умуман амал қилишмайди.

Қ. ҚОСИМОВ.

●

Илгари пахта уруғчилигини назорат қилиш марказий станциясига 47-автобус қатнарди. Эндиликда автобус маршрути олиб ташланиб, ўрнига 26-маршрутли такси қатнови йўлга қўйилган. Натижада йўловчилар транспорт кутиб қолмоқдалар. 47-автобус қайта тикланса жуда соз бўларди. Бу тўғрида тегишли ташкилот раҳбарлари чуқур ўйлаб кўришсин!

С. САИДАҲМЕДОВ,
М. МИРЗАБЕКОВА,
М. МУРАДУЛЛАЕВА.
Жами 15 имзо.

●

Хадра майдонидаги 9-озиқ-овқат магазини қаршисидаги бекатдан 17 та автобус, 2 та троллейбус маршрути ўтади. Лекин бу бекатда на соябон бор, на ўриндиқ. Йўловчилар жазирама офтобда туришга мажбур. Шунингдек, бу бекат ёнига светофор ҳам керак!

А. ТОЛИПОВ,
ишчи.

РЕДАКЦИЯДАН: Оқшомхонларнинг редакцияга йўллаётган хатларидан кўриниб турибдики, шаҳар транспортчилари ўртасида меҳнат интизоми рисоладагидек эмас. Аллақачон ҳал этилиши лозим бўлган камчиликларга ҳанузгача эътибор қаратилмаган. Редакция шаҳар пассажир транспорти ишлаб чиқариш бош бошқармасидан, шаҳардаги барча транспорт ишларини координация қилиш ва ривожлантириш бош бошқармасидан газетхонларнинг хатларида келтирилган нуқсонларни бартараф этишга қаратилган аниқ жавоб кутади!

● КИМ БЎЛСАМ ЭКАН?

АМАЛИЙ МАТЕМАТИКА ЧОРЛАЙДИ

Маълумки, амалий математиканинг вазифаси — фан, техника ва экономикада математикани қўллашдан иборат бўлиб, бунда электрон ҳисоблаш машиналарининг (ЭҲМ) беқиёс имкониятларидан кенг кўламда фойдаланилади. Меҳнат Қизил Байроқ орденли В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетида амалий математика ва механика факультети ташкил этилганига ўн икки йил тўлаяпти. Ҳозир факультетда еттита кафедра мавжуд бўлиб, булар: умумий математика, амалий математика, ЭҲМни математик таъминлаш, ҳисоблаш математикаси, ЭҲМ ва программалаш, туташ муҳитлар механикаси ҳамда умумий механика кафедраларидир.

Умумий математика кафедрасининг вазифаси студентларни математиканинг фундаментал асослари билан таништиришдан иборат бўлса, қолган кафедралар зиммасига эса, студентларни ЭҲМ ёрдамида оддий ҳисоблашларни бажариш, мустақил илмий тадқиқот қилиш даражасигача тайёрлаш вазифаси юкланган.

Факультет студентлари юқори курсларда бевосита илмий-текшириш институтлари, йирик ҳисоблаш марказлари билан узвий боғлиқ равишда практик иш олиб борадилар. Факультетни тугатгач, битирувчилар илмий-текшириш институтларига, олий ўқув юртларига, статистика бошқармасига, конструкторлик бюроларига, мактабларга ва шунга ўхшаш ишлаб чиқариш корхоналарига ишга йўлланма оладилар.

Булардан ташқари, факультет қошида ҳисоблаш маркази мавжуд бўлиб, у турли замонавий машиналар билан жиҳозланган. Ҳисоблаш марказида фақат факультет студентлари эмас, балки барча табиий факультетлар студентлари амалий иш олиб борадилар.

Шуни қувонч билан айтиш мумкинки, факультетнинг профессор-ўқитувчилари илғор студентлар билан ҳамкорликда ЭҲМни қўллаш йўли билан кўпгина илмий муаммоларни ҳал қилмоқдалар ва натижада халқ хўжалигига юз минглаб сўм иқтисодий фойда келтирмоқда.

Х. ЖУМАЕВ,
В. И. Ленин номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат университети амалий математика ва механика факультетининг катта ўқитувчиси.

БРИГАДА ҲИСОБИ

Слесарь А. Чайко бошчилигидаги коллектив Ўрта Осиё темир йўли Тошкент участкасидаги моторвагон депосининг энг яхши ижодкор бригадаси деб топилди. Шу бригаданинг рационализаторлари беш йиллик бошлангандан бери 67 таклифни ишлаб чиқиб, уларни ишлаб чиқаришга жорий этдилар. Бу таклифларнинг иқтисодий самараси 40 минг сўмдан ошади.

Масалан, новаторлар ишлаб чиққан маневр тепловозига аталган реостад тормози салмоқли самара берди. Шундай тормозлар қўйилган локомотивларнинг хизмат муддати узаяди, чўян колоткалар сарфи камаяди. Биргина тепловозда қилинган йиллик тежам 8 минг сўмга яқинлашди.

А. Чайконинг ўзи ишга ижодий муносабатда бўлиш борасида ўрнак кўрсатаяпти. У депода иш бошлаганидан бери ўтган ўн йил мобайнида 165 рационализаторлик таклифини киритди. Бу таклифларнинг жорий этилишидан 60 минг сўмдан ортиқ иқтисодий самара олинди.

(ТАСС)

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЯНГИ ПИОНЕР ЛАГЕРИ

УЛАН-БАТОР. Ўрта Гоби аймоғининг қумтепаликлари орасидаги воҳада Қизил байроқни тантанали равишда кўтариш билан янги пионер лагери очилди. 20 та замонавий шинам уйлардан, ўйин ва спорт майдончаларидан, турли тўгараклар учун махсус хоналардан иборат бўлган ва чорвадорларнинг болалари дам олиши учун мўлжалланган янги комплекс аймоқдаги қурилиш ташкилотларининг кучи билан барпо этилиб, муддатидан илгари ишга туширилди. Комплексни қуриш ва уни зарур нарсалар билан таъминлаш учун монгол касаба союзлари қарийб 3 миллион тугрик ажратган эдилар.

Гоби қумтепаликлари орасидаги кўмкўк воҳада жойлашган «пионерлар мамлакати» шу йилнинг ёз мавсумида монгол мактаб ўқувчиларига тортиқ қилинган бирдан-бир туҳфа эмас. Бир қанча аймоқларда яқин вақт ичида яна бир неча пионер лагери фойдаланиш учун топширилади.

ЛИВАН. Ливан қирғоғига муттасил Ўрта ер денгизида сузиб юрадиган 6-Америка флоти таркибидаги кўпсонли кемалар етиб келди.

СУРАТДА: АҚШ «Гуадалканал» вертолёт ташувчи десант кемаси бортида.

ТАСС фотохроникаси.

БУРГУТЛАР ҚЎРИҚХОНАСИ

Болгариянинг Шарқий Родоп районидаги «Бўрилар водийси» деган жой қўриқхона зонаси сифатида эълон қилинди. Унинг асосий бойлиги — 28 оқ бошли бургутлардан иборат. Бургутларнинг бу ноёб тури тоғу тошлардагина яшайди. Қирилиб кетиш хавфи остида қолган оқ бошли бургутлар шарофати туфайли «Бўрилар водийси» халқаро аҳамиятга молик қўриқхона сифатида эълон қилинди.

Янги қўриқхонанинг ташкил этилиши — социалистик давлатнинг мамлакат табиий бойликларини муҳофаза қилишга бўлган ғамхўрлигининг ёрқин намунасидир. Ҳозирги вақтда Болгария Халқ Республикасида 40 минг гектар майдонни эгаллаган 90 та қўриқхона бор. Яқин йиллар ичида давлат муҳофазасига олинган майдонларни ўн баробар кўпайтириш планлаштирилган.

ҚАТЪИЙ НОРОЗИЛИК

ЛИВЕРМОР. (Калифорния штати). Сан-Франциско кўрфази яқинида жойлашган Ливермор лабораторияси ёнида АҚШ маъмуриятининг милитаристик сиёсатига қарши норозилик намойиши қатнашчиларидан 800 дан ортиқ киши қамоққа олинди. Маъмурлар АҚШда ядровий қуролларнинг янги турини ишлаб чиқувчи энг етакчи марказлардан бири бўлган жуда катта комплекс қамал қилинишининг олдини олиш мақсадида атрофдаги шаҳарларда полиция кучларини сафарбар этишга мажбур бўлдилар.

«Ядровий қуролланиш пойгаси тўхтатилсин!», «Планетага — тинчлик, одамларга — иш берилсин!» сўзлари ёзилган плакатларни кўтариб ишчилар ва хизматчилар, пенсионерлар ва мактаб ўқувчилари, Ливермор, Беркли, Окленд, Сан-Франциско ва бошқа шаҳарларнинг аҳолиси кўчалар ҳамда тош йўлларга чиқишди. Улар Вашингтон ҳарбий бюджетни кўпайтираётганлигига ҳамда Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ракета ядро воситалари Ғарбий Европада жойлаштирилиши режаларига қарши қатъий норозилик билдирдилар.

ЭНГ ЙИРИК «ХАЗИНА»

Бавария жиноят қидирув бўлими хизматчилари яқинда тоғдаги яширин жойга бекитилган умумий қиймати 2,5 миллион Америка долларига тенг бўлган 100 долларлик сохта пулларни топиб олишди. Жиноят бўлимининг айтишича, бу ГФРнинг бутун тарихи давомида топилган энг йирик «хазина», пуллар бундан уч йил олдин тажрибали сохта пул тайёрловчилар томонидан босилган. Мазкур тўданинг бошлиқлари эса ҳозир қамоқда ўтиришибди. Ўшанда бир миллион сохта доллар қўлга олинганди. Бироқ ҳалигача пул босувчи жиҳозлар топилгани йўқ, афтидан риёкорларнинг яширин алоқаси ҳали ҳам сақланиб қолган деб ёзади «Вельт» газетаси.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

● Пойтахтдаги «Семэнэтоаря» заводи коллективи Руминияда социалистик қурилиш йилларида қишлоқ хўжалик машиналарининг 200 дан ортиқ турини ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Машинасозлар бу ерда яратилган тоғ тик ёнбағирларида ишлайдиган комбайнлар билан, бошоқли экинлар ва маккажўхори ўрадиган универсал комбайнлар билан ва бошқа машина-механизмлар билан фахрланадилар. Корхона қишлоқ хўжалигини механизациялашга қўшган катта ҳиссаси учун биринчи даража Меҳнат ордени билан мукофотланган.

«Семэнэтоаря» — Совет Иттифоқининг эски мижозидир. Бу ерда қишлоқ хўжалик машинасозлиги совет мутахассисларининг техникавий кўмагида ташкил этилган. Икки мамлакат ўртасида трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги соҳасида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперациялашни ривожлантириш тўғрисида битим тузилган.

● Ливиянинг ЖАНА агентлиги АҚШ 6-флоти кемалари Ўрта денгизда турганлиги хатарли эканлигини таъкидлади. Агентлик уқтирадики, Ливан — Исроил битими имзолангани-дан кейин бу кемалар активлиги ошган.

«Эйзенхауэр» авианосецининг машқлари, шунингдек АҚШнинг денгиз эскадрасига «Корал си» авианосеци қўшилганлиги, деб таъкидлайди ЖАНА, Америка қўшинларининг Сурия ва бошқа араб давлатларини Ливан — Исроил битимини эътироф эттиришга мажбур қилиш ҳамда АҚШнинг Яқин Шарқдаги империалистик сиёсати гирдобига тортиш мақсадида бу давлатларга нисбатан очиқдан-очиқ ҳарбий дўқ-пўписа, қўпол сиёсий тазйиқ ўтказаётганлигидан далолат беради.

АСОСИЙ САБАБ

АДДИС-АБЕБА. Эфиопия пойтахтида африкалик қочоқлар куни муносабати билан конференция бўлиб ўтди. Эфиопия муваққат ҳарбий маъмурий кенгаши ва меҳнаткашлар партиясини ташкил этиш комиссиясининг раиси Менгисту Хайле Мариамнинг конференцияга йўллаган мактубида таъкидланганидек, жаҳондаги 10 миллион қочоқнинг ярмидан кўпроғи африкаликдир. Мактубда Африка мамлакатлари ҳам, бутун халқаро ҳамжамият ҳам мазкур проблема тезроқ ҳал қилиниши учун коллектив куч-ғайрат сарфлаш зарур эканлиги қайд этилади.

Африка Бирлиги Ташкилоти бош секретари вазифасини ижро этувчи Питер Ону конференцияда сўзга чиқиб бундай деди: Претория ирқчи режими ҳамда у ўтказаётган террор, зўравонлик ва агрессия сиёсати қитъадаги африкалик қочоқлар проблемасининг асосий сабабларидан биридир.

«МУЗИКА ДАСТГОҲИ»

Япониянинг «Ямаха» фирмаси томонидан ишлаб чиқарилган асбобни шартли равишда шундай дейиш мумкин. Ташқи томондан у кўпгина эстрада ансамбллари фойдаланадиган одатдаги электр органга ўхшайди. Бироқ, у нота қоғозига ижро этилаётган асарни автоматик тарзда ёзиб оладиган ўта мураккаб электрон қурилма билан фарқ қилади. Шуниси ҳам борки, музика нотага ёзиб олинаётганда баъзи тузатишларни ва аниқликларни киритиш мумкин.

Жанубий Ливаннинг Бекаа водийсида хавфли вазият сақланиб турибди. Тель-Авив Сурия бўлинмалари билан туташ бутун линия бўйлаб қўшин ва жанговар техникани тўплашни давом эттирмоқда. Олдинги позицияларга янги танклар, бронетранспортёрлар ва ўқ-дорилар етказиб берилмоқда.

СУРАТДА: Исроил солдатлари. ЮПИ — ТАСС телефотоси.

Дубровник — ЮНЕСКОнинг инсоният тараққиётининг асосий бойликлари рўйхатига кирган Югославия Адриатикасининг ҳақиқий жавоҳиридир. Бу тарихий жойга бутун дунёдан минг-минглаб туристлар томоша қилгани келишади.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ССР ИТ[illegible] ДАВЛАТ АКАДЕМИК БОЛЬШОЙ ТЕАТРИНИНГ ТОШКЕНТДАГИ ГАСТРОЛЛАРИ ЯКУНЛАНДИ

ГЎЗАЛЛИК ОЛАМИГА САЁҲАТ

Балет санъати ўзига хос афсонавий бир олам. У ҳамиша янги-янги истеъдодларни кашф этади, уларнинг номини жаҳонга машҳур қилади. Машҳур балерина Анна Павлова бундан 100 йилдан кўпроқ вақт муқаддам дунёга келган эди. Унинг ажойиб рақслари бутун жаҳон эътиборини рус балет санъатига қаратди. Унинг ижросидаги энг диққатга сазовор рақслар «Жизель» балети билан чамбарчас боғлиқ. Париж рақс академияси улуғ рус раққосаси хотираси учун Анна Павлова мукофотини таъсис этади. Жаҳоннинг энг моҳир раққосалари ана шу мукофот билан тақдирланадилар. ССР Иттифоқи Большой театри коллективи бир неча авлод вакиллари бўлган Галина Уланова, Майя Плисецкая, Екатерина Максимова, Наталья Бессмертнова, Людмила Семеняка каби машҳур раққосалар ана шу мукофот билан тақдирланганл и г идан беҳад фахрланади. Бу раққосаларнинг барчаси «Жизель» балетида рақслар ижро этган.

Театр саҳнасида Г. Уланова билан биргаликда «Жизель» партиясини Екатерина Максимова ҳам тайёрлаган эди. Большой театрнинг ижрочилик анъаналари мураббийлардан шогирдларга шу тариқа ўтиб борди.

Наталья Бессмертнова Большой театрдаги фаолиятининг иккинчи йилидаёқ «Жизель»да чиқа бошлади ва эндиликда унинг санъати томошабинлар қалбини ром этмоқда. Бу машҳур раққоса 1968 йили ушбу рақсни пойтахтимиз саҳнасида ҳам ижро этганди.

Театрнинг пойтахтимиздаги бу галги ижодий сафарида Анна Павлова мукофотининг яна бир соҳиби Людмила Семеняка «Уйқудаги гўзал» балетидан саҳна ижро этди. Балерина «Жизель»да ҳам энг севимли рақс партияларини маҳорат билан ижро этди. Пойтахтимиздаги СССР Халқлари дўстлиги саройида «Жизель» балетидаги машҳур рақсни яна бир ажойиб раққоса — РСФСР халқ артисти Надежда Павлова ижро этди. У асардаги образ ички оламини завқ-шавқ билан очиб беришга ҳаракат қилди. Унинг маҳорати ҳақида устози, Большой театр педагоги, СССР халқ артисти М. Семёнова шундай деб ёзган эди: «Н. Павлова «Жизель»да бу образнинг бизнинг замонамизга ҳамоҳанг янги жиҳатларини кашф этди...»

— «Жизель» партиясининг Большой театр машҳур артистлари томонидан ҳар гал қайта-қайта яратилиши рақс санъатини бойитувчи ўзига хос кашфиётлардир, — дейди СССР халқ артисти Бернора Қориева.— Машҳур санъат усталари ва истеъдодли ёш артистлар кўп миллатли совет санъати тарихида, Большой театр тарихида яна кўплаб ёрқин саҳифалар очадилар.

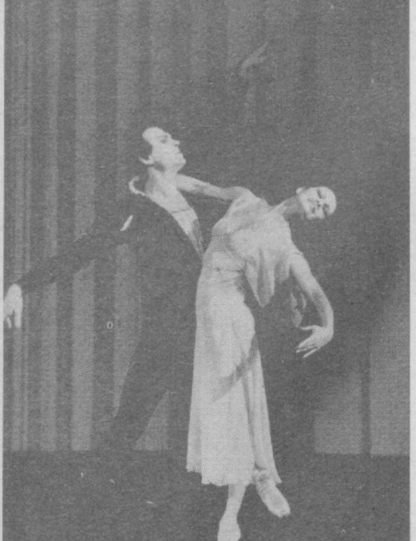

*

СУРАТЛАРДА: ССР Иттифоқи Большой театри солистлари Наталья Архипова ва Леонид Никонов (ўнгдаги сурат), Марина Леонова ва Владимир Романенколар балет асарларидан тузилган концерт программасида рақс ижро этишмоқда.

Москвалик Г. Соловьев фотолари. «Тошкент оқшоми» учун.

*

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Ҳурматли редакция! Баъзан терида пайдо бўладиган ўсимта: хол, сўгал кабилар ракка айланади, дейишади. Бунда хасталикнинг олдини олиш ва даволаш мумкинми!

С. БУРХОНОВ,
ишчи.

Сўраган экансиз...

ТЕРИДАГИ ХАВФЛИ ЎСИМТА

Одатда хавфли ўсмалар киши гавдасининг барча аъзоларини, жумладан терини ҳам зарарлайди. Тери раки юза жойлашади, уни аниқлаш осон, айни вақтда давони эрта бошлаш мумкин, кўпинча бемор батамом шифо топиб кетади. Афсуски кўпчилик беморлар бундай пайтда касаллик оғирлашгандагина врачга келишади, шундан кейин уни даволаш оғир бўлади.

Тери раки кўпинча бурун, ёноқ, кўз косаси соҳасини зарарлайди. Унинг 3 та тури тафовут қилинади: юза жойлашадиган, чуқур жойлашадиган ва папилляр турларидир. Юза жойлашган ракда одатда терида кул ранг бляшкалар ёки қалин тугунлар пайдо бўлади, кўпинча қичишади, салга яра бўлиб кетади, пўстлоқ билан қопланади. Агар пўстлоқ кўчириб олинса, унинг таги сал қонайди. Чуқур жойлашган ракда қалин тугун тери ичига чуқур жойлашади, устини кўринишидан ўзгармаган тери қавати — эпидерма қоплаб туради: кейинчалик тугун ярага айланади. Ракнинг папилляр тури кам учрайди, бу процесснинг тез кечиши, терида дўнг жойлар пайдо бўлиши билан фарқланиб туради.

Терининг хавфли ўсмаси — меланома турли-туман бўлади. Бу ўсма кўпинча оч жигар рангдан то қора ранггача, баъзан кўкиш бўлади (ҳаво ранг меланома) бу касалликда тери ўзгармаслиги ҳам мумкин.

Теридаги унча катта бўлмаган сўгалсимон тузилмалар, ҳаддан ташқари мугузланиш, узоқ вақтгача битмайдиган ёрилган жойлар, яралар, тирналган, аста-секин катталашадиган, қаттиқлашиб ёриладиган, яра бўлиб, сувчирайдиган турли доғлар, тиғизланиб қолган тўқималар кейинчалик ракка айланиб кетиши мумкин. Терида шунга ўхшаш ҳар қандай ўзгаришлар пайдо бўлганда врачга бориш ва у буюргани бўйича даволаниш керак. Асло ўзбилармонлик билан даволаниш — зарарланган жойга йод суртиш, ляпись ва бошқа нарсалар билан куйдириш асло мумкин эмас.

Теридаги холни, айниқса қора холларни диққат билан кузатиб бориш керак, улар хавфли ўсмалар — меланомалар ривожланишига замин яратиши мумкин. Холларни ўз билгича олиб ташлаш ярамайди, акс ҳолда улар катта зарар келтириши мумкин.

Кўкрак учи терисининг ёрилиб, экземага ўхшаб қолиши, пўстлоқ билан қопланиши ҳам ракка сабаб бўлади. Бундай ўзгаришлар камдан-кам ҳолларда юзда, бўйинда, елкада, киндик соҳасида ва бошқа аъзоларда учрайди.

Тери раки бор беморлар операция йўли билан ёки нур (рентген нурлари, радий, радиоактив изотоплар) билан даволанади. Кейинги йилларда нур билан даволашда анчагина муваффақиятларга эришилди. Ҳозирги вақтда теридаги шишларни даволашда онкология амалиётида криодеструкция (шишни кимёвий усул билан музлатиб олиб ташлаш) усули жуда яхши натижалар бермоқда.

Ракка қарши курашда бу хасталикка айланиши мумкин бўлган касалликларнинг олдини олиш катта амалий аҳамиятга эга. Бунинг учун теърини, умуман танани тоза тутиш, ҳар куни юз-қўлларни совунлаб ювиш, мунтазам равишда гигиеник ванналар қабул қилиш, ўз вақтида ҳаммомга бориб туриш лозим. Катта ёшли кишилар, шунингдек кўмир чанги, қорамой, нефть маҳсулотлари ва бошқа таъсирловчи воситалар терига тегиши мумкин бўлган корхона ишчилари юқоридаги тавсияларга қатъий риоя қилишлари керак. Касаллик гумон қилинган беморлар профилактик текширувлардан, диспансерлардан ўтказиб турилиши шарт.

Жанубнинг жазирама офтобида мунтазам бўладиган кишилар терини тегишли мосламалар, яъни соябонли бош кийим кийиш билан ҳимоя қилишлари ҳам тери касалликларининг олдини олиш тадбирларига киради. Буни терисида хол, айниқса пигментли доғ ёки бошқа биз айтиб ўтган ўзгаришлар бўлган кишилар албатта назарда тутишлари зарур.

Қ. ОРИФЖОНОВ,
Ўзбекистон онкология ва радиология илмий-текшириш институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати.

Б. ШЕК,
Тошкент Давлат медицина институти онкология кафедрасининг доценти.

ЁН ДАФТАРИНГИЗГА

● Лаб қуруқшаб қолса ёки ёрилса гигиена помадаси суриш фойда беради.

● Ўсимлик мойи ҳар қандай салатга солинса тотли бўлади.

● Тамаки тутуни таркибидаги никотин нафас йўли шиллиқ пардасини шикастлаб, касаллик микробларини кўпайтиради. Шунинг учун кашандаларда кўп учрайди.

● Уйқуси қочган одам «ухлашим керак» деб ўйлайвермаслиги керак. Уйқусизликдан бекордан-бекор ваҳима қилиш, ташвишланиш уйқуни қочиради. Бундай пайтда кўзни қаттиқ юммаслик керак. Юз мускулларини бўш қўйиш лозим. Киши бирон нарсага узоқ тикилиб турса, тез ухлаб қолишини кузатувлар кўрсатган.

● Уйда дори-дармон сақлагандан кўра, овқатдан кейин сайр қилиш минг марта афзал (Мақол).

● Ишдан сўнг уйга иложи борича баҳаво ва хушманзара жойлардан, теварак-атрофи хиёбонлар ёки боғ-роғлар билан қуршалган йўлдан пиёда қайтиш керак. Шунда модда алмашинуви ошади ва юрак-томирлар системаси мустаҳкамланади, асаблар ором олади.

БУЮК ҲАКИМ МАСЛАҲАТИ

● Ҳазм истасанг, шошмай егил, е майдалаб,
Муддатни чўз, чайнаб егил кўп марталаб.

● Ғазабланиш, қўзғатади ҳароратни,
Зарар этиб, олур тандан ҳаловатни.

● Ёмғир суви сувлар ичра зап тозадир,
Зарар унсур илашмаган кўп сарадир.

● Чайнашда тишлар ожиз бўлган таомни ютма,
Таомнинг ёмони, бу қорнинга бўлғай офат.

● Кун аро ҳаммом тушмоқ одатин тарк айлама,
Танинг топар парвариш, юрурсан соғ-саломат.

● Дори-дармон ичмоққа ўзингни кўп ўргатма,
Дори ичиш ножоиз етмасдан катта иллат.

АБУ АЛИ ИБН СИНО.

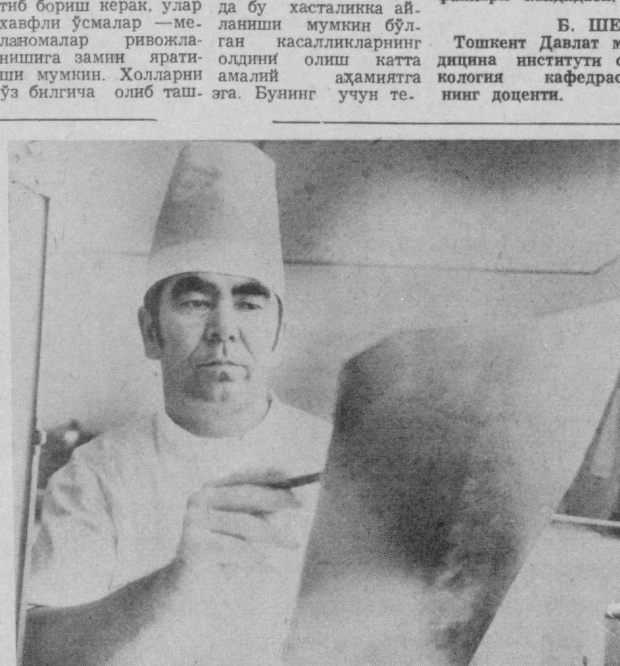

●

Шифокорлар и м и з н и н г сидқидил меҳнатларини ҳамма қадрлайди. Хирург-уролог Фозил Саидов ана шундай ҳурматга сазовор шифокорлардан бири. У йигирма йилга яқин вақтдан бери Ўзбекистон ички ишлар министрлигига қарашли марказий госпиталда ишлаб кўплаб беморларни даволади. Фозил Саидовнинг шифокорлик маҳоратига ҳамма таҳсин айтмоқда.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

●

«Тошкент оқшоми»да босилгандан кейин

«ДИЛОЗОРЛИК ЯХШИ ЭМАС»

Газетанинг шу йил 1 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақолада Акмал Икромов районидаги 6-поликлиника врачларининг беморларга эътиборсизлиги танқид қилинган эди. Мақолага район соғлиқни сақлаш бўлими мудири М. А. Жалилов имзоси билан жавоб олинди.

Жавобда хабар қилинишича, мақола район соғлиқни сақлаш бўлимининг медицина кенгашида даволаш-профилактика муассасалари раҳбарлари иштирокида муҳокама этилди. Участка врачлари медицина этикаси ва деонтология нормаларини бузганликлари кўрсатиб ўтилди. Шунингдек, мақола райондаги барча медицина муассасаларида ўрганиб чиқилди.

Район соғлиқни сақлаш бўлими томонидан чиқарилган 62-буйруқ билан ишдаги совуққонликлари ва медицина этикаси нормаларини бузганликлари учун 6-поликлиника участка врачлари М. Пўлатова билан Р. Мажидовага қаттиқ виговор эълон қилинди. Бош врач Ш. Тожиева ва терапия бўлими мудири Г. Каримовага виговор эълон қилинди. Аҳолига медицина хизмати кўрсатиш сифатини ошириш тадбирлари кўрилди.

Ҳабибулла ҚОДИРИЙ

ТОШКЕНТ ТАРОНАСИ КОНКУРС

АБДУЛЛА ҚОДИРИЙНИНГ ЁЗИЛМАГАН РОМАНИ ҲАҚИДА

—39—

Табиий, Насруллохон Фарғона ўлкасини фатҳ қилиб, фақат бир канизак билан қайтмаган. У Қўқон хазинасини, кўп моҳир ҳунарманд усталарни, олим ва шоирларни ҳам асир қилиб ўзи билан ҳайдаб кетган.

* * *

Ҳозиқнинг талантли, камтар, жасур шоир ва зўр ҳаким эканлиги кўпчилик китобхонларга маълум. Унинг равон, дилрабо шеърларидан доим инсонпарварлик, адолатпарварлик маънолари уфуриб туради. Бу шоирни юқори бир неча ўринда тилга олиб ўтдик ва ҳатто энг хатарли дақиқаларда ҳам Насрулло қассобга[1] тик қараб, ҳақиқатни баён этганини кўрдик. Ким билсин, эҳтимол, муаллиф Ҳозиқни романнинг асосий қаҳрамонларидан бири қилиб олмоқчи бўлгандирлар.

Қодирий материаллари орасида Ҳозиқнинг Насрулло билан бўлган сўнгги кескин муносабатлари, ваҳшиёна ўлдирилиши тўғрисида бир мунча маълумотлар, тафсилотлар бор эди. Мен бу ўринда мазкур маълумот — тафсилотларни хотирлаб, манбалардан ахтариб, аниқлаб ўтирмоқчи эмасман. Филология фанлари доктори Азиз Қаюмовнинг «Ҳозиқ» номли илмий асарида (1957 йил) Ҳозиқ ва Насрулло можаролари тўғрисида бир мунча муфассал

1. Золимлиги учун уни шундай деб ҳам атаганлар.

—40—

маълумотлар берилган. Ана шу маълумотлардан тегишли бир ўринни қисқартириб келтираман. Насруллохон Қўқондан олим, шоирларни ҳам ўзи билан бирга олиб кетганини юқорида айтиб ўтдик. Шулар орасида шоир Ҳозиқ ҳам бор эди.

«Ҳозиқ бекордан бекорга ўтказилган бу қонли фожеалардан ва тинч аҳолининг ўлдирилиши, шаҳарнинг хонавайрон қилиниши, халқ бошига золим подшо томонидан келтирилган бу азоб-уқубатлардан қаттиқ ҳаяжонланган эди... Бухорога яқинлашганда амир Насрулло Ҳозиқни чақириб, барча саркарда ва амалдорлар ҳузурида унга ўзининг Қўқон устидан қозонган ғалабаси тўғрисида бир фард айтишни буюрган. Ҳозиқ барча аркони давлат ҳузурида амирнинг юзига тик қараб туриб, ғазаб билан бундай бир фард ўқийди:

Буриди бар қади худ аз маломат,
Либоси то ба домони қиёмат.

Таржимаси:

Ўз қаддингга лаънатлардан шундай бир кийим тикиб кийдингки, у кийим устингда қиёматгача қолади...

Шоирнинг ўз нафратини бундай жасорат билан изҳор қилишидан амир қаттиқ ғазабланади, аммо ранги оқарган ҳолатда то саройга етгунча бир оғиз сўз сўзламайди.

Ҳозиқ ўз жасурлиги эвазига боши кесилишини билар эди. Шунинг учун ҳам у ўша

—41—

куни кечаси ўз дўстларининг ёрдами билан Бухородан Шаҳрисабзга қочади. Бу вақтда Шаҳрисабз мустақил беклик бўлиб, Бухоро амири бир неча бор ҳаракат қилганига қарамасдан уни ўзига бўйсундира олмаган эди.

Ҳозиқ Шаҳрисабз ҳокими Хўжақули парвоначи паноҳида яшай бошлади ва табиблик билан шуғулланди...

Амир бу жавобни олгач, ўз ёвуз мақсадини Шаҳрисабзнинг ўзида амалга оширишга қарор қилади. У зиндонда ётган Душабой деган ўғрини чақиради ва унга Шаҳрисабзга бориб, шоир Ҳозиқнинг бошини кесиб олиб келишни буюради. Бунинг эвазига амир Душабой ўғрига озодлик ва катта инъомлар ваъда қилади. Душабой ўз шериклари билан Шаҳрисабзга келади ва Ҳозиқ яшаётган жойни пойлаб юриб, бир кун тонг отар пайтида ўз шериклари билан у ерга бостириб киради, шоирни ўлдириб, бошини кесиб олиб кетади.

Ана шундай қилиб эрксевар, халқпарвар шоир Ҳозиқ золим подшоҳ жаллодлари қўлида фожиона равишда ҳалок бўлди. Ҳозиқнинг қабри ҳозир Қашқадарё обчегарасидадир[illegible]

* * *

Қодирий Аҳмад амирқончидан сўрайдилар:

(Охири. Боши газетанинг ўтган сонларида).

—42—

— Ботирхон Қўқонга нега лашкар тортиб келган, сабабини эшитмаганмисиз, ота!!

— Пошшочилик-да,— дейди ота,— пошшолар нега уруш қиларди, юрт керак, хазина керак, чиройлик хотинлар керак...

— Ботирхон Қўқондан хотин-қизларни ҳам олиб кетганми!!

— Ҳарамдан олиб кетган дейишади... Амир модавоз[1] бўлган... Модавозлиги охир бошига етди-ку.

— Нега, нима бўлган, ота!!

— Маъдалини бир хотини хон — Ботирни заҳарлаб ўлдирган дейишади. Алқасосу миналҳақ...

Аҳмад отанинг сўнгги сўзидан Насруллони Хонпошша ойим заҳарлаб ўлдирган экан, деб мулоҳаза юритиш мумкин. Бироқ, бу хабар оғзаки тарқалган «миш-миш». Тарихий манбалар Насруллони Хонпошша эмас, бошқа аёл заҳарлаб ўлдирганлигини кўрсатади.

Албатта, бу хотиралар ёзилмоқчи бўлган романнинг асосий мазмуни деб тушунилмаслиги керак. Ёзувчи бу материаллардан [illegible] йиғилган материалларни, ўқувчида умумий тасаввур ҳосил қилиш учун, мумкин қадар маълум бир тартибга солдим холос.

1. Модавоз — хотинбоз демоқчи.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ГАЗЕТХОНЛАРИГА

Қадрли дўстлар! Ўзбек совет насрининг асосчиларидан бири, атоқли сўз устаси Абдулла Қодирий ҳақида фарзанд хотиралари, унинг янги роман устида олиб борган изланишлари билан танишдингиз. Абдулла Қодирий туғилган куннинг 90 йиллиги яқинлашмоқда. Ёзувчининг ҳаёти ва ижодий фаолияти Тошкент билан узвий боғлиқ. У Тошкент заминида ўсиб вояга етган, шу ерда билим олган, ўзининг барча асарларини шу ерда ёзган. Шаҳар кишилари, унинг табиати ёзувчига янги-янги мавзулар, илҳом ва ғайрат-шижоат бахш этганлиги шубҳасиздир.

Бугунги кунда орамизда Абдулла Қодирий билан бирга ишлашган, у билан ҳамсуҳбат бўлган, адабий давраларнинг тирик шоҳидлари бор. Шубҳасизки, улар ана шу учрашув ва суҳбатлардан олинган таассуротларни қалбларида авайлаб-асраб келадилар. Бундай хотиралар адабиёт тарихи учун ҳам, кўпчилик китобхонлар учун ҳам ғоят қадрлидир. Келинг, атоқли ёзувчи ҳақидаги хотиралар, обидаларни умумхалқ мулкига айлантирайлик. Биз Абдулла Қодирий билан учрашган, у билан ҳамсуҳбат бўлган кишилардан ўчмас хотиралар ва таассуротларини ёзиб юборишларини сўраймиз. Ёзувчи ҳаётига оид ноёб суратлар ёки ҳужжатлар, қайдлар бўлса ҳам биз билан баҳам кўрарсиз деган умиддамиз.

Мактубларингизни кутамиз, қадрли газетхон дўстлар!

БИЗНИНГ ФОТОАРХИВИМИЗДАН

СУРАТЛАРДА: Абдулла Қодирий ўғли Ҳабибулла билан. 1922 йил; Абдулла Қодирий ўзоиласи аъзолари ҳузурида янги асарини ўқиб бермоқда. 1935 йил.

ЎХШАШ БЎЛМАГАН БЎЛИМЛАР

«ПАХТАКОР»—«МЕТАЛЛИСТ» (Харьков)—4:1 (0:0)

Юзаки қараганда ҳар бир футбол учрашуви икки бўлимдан иборат туюлади. Аслида эса у уч бўлимдан иборат. Икки бўлим майдондаги ўйиндан иборат бўлиб, уларнинг орасидаги 15 минут эса нафасни ростлаб олиш учун ажратилган.

Ҳаммаси бўлиб чорак соат. Бу вақт команда учун ниҳоятда чексиз ва муҳимдир. Шу муддатда жуда кўп нарсани ҳал қилишга улгуриш керак. Бу ишларнинг ҳаммаси мухлисларнинг назаридан ташқарида амалга оширилади. Шу боисдан ҳам улар учун пахтакорчилар танаффус пайтида нима билан шуғулланганликларини ҳикоя қилиб бериш қизиқарли бўлса керак.

1—2-минут. Терлаб пишиб кетган футболчилар майкаларини ечган ҳолда бирин-кетин дам олиш хонасига кириб келишди. Кайфиятлари яхши эмас. Чунки улар ўз майдонида ўтказилаётган учрашувнинг биринчи бўлимида ҳисобни очишолмади.

3—5-минут. Йигитларнинг ниҳоятда сув ичгилари келиб турибди. Бироқ бундай қилиб бўлмайди. Сув спортчиларни ниҳоятда бўшаштириб юборади. Бир-икки қултум ширин чой ичиш, бу бошқа гап.

Ўриндиқларга жойлашиб олган йигитлар шундай қила бошлашди. Улар бир муддат ҳамма нарсани унутишга ҳаракат қилдилар. Катта тренер сукут сақлаган ҳолда хонадан у ёқ бу ёққа юриб вазиятни баҳоламоқда. Команданинг врачи ва массажисти О. Пак ва А. Суховларнинг ташвишлари жуда кўп. Бировга дори қўйиш керак, бировни жароҳатига малҳам.

6-9-минут. Команда устози биринчи бўлимда бўлган воқеаларни хаёлидан такрор ўтказиб, ҳамон у ёқдан бу ёққа юрмоқда. Йигитларимизнинг нафаси анча ростланиб қолди. Улар энди анча эркин нафас олишмоқда. Сочиқ ва чойшаб билан артинган йигитлар анча дадиллашиб қолишди.

10—14-минут. «Энди эътибор беринг», И. Секечнинг овози эшитилди. Бир нарсани тушунмаяпсизлар. Ахир тинмай ҳаракат қилмасдан ҳеч нарсага эриша олмайсизлар. Тўғри, ниҳоятда иссиқ, қийинлигини биламан. Лекин ана шу шароитни енгишга ишончингиз бўлмаса ҳеч нарса қилолмайсиз.

Команда устози биринчи бўлимда йўл қўйилган хатоларнинг сабабини аниқлаб бу хатоларга йўл қўйилмаслик усулларини кўрсатиб берди.

15-минут. «Қани кетдик». Ечиниш хонасидан чиқаётган йигитлар бир-бирларига шундай дейишди. Яшил майдонга чиқиб бораётган пахтакорчиларнинг вужудида қандайдир бир яширин қудрат, куч бор эди...

...«Пахтакор»нинг пружинаси ҳаракатга келди. Бўлимлар бир-бирига сира ўхшамади. Агар тошкентликлар биринчи бўлимда меҳмонларнинг услубига мос ҳолда сусткашлик билан ҳаракат қилишган бўлса, иккинчи бўлимда уларни сира таниб бўлмай қолди. Ҳақиқатдан ҳам ҳамшаҳарларимиз майдонда тез суръат билан ҳаракат қилиша бошлашлари биланоқ ҳамма нарса жойига келиб қолади. Ҳужум йўналиши тез-тез ўзгариб туради. Бунинг моҳияти нимада? Чунки пахтакорчиларнинг техник ва тактик тайёргарликлари ана шундай юксак суръатда ўйин олиб боришга етарли. Бу пайтда рақиблар анча эсанкираб қолишади.

Иккинчи бўлимни тошкентликлар шиддаткор руҳда ва илҳом билан ўтказдилар. Натижада улар харьковликларнинг дарвозасига тўрт марта тўп киритишди.

Меҳмонлар мезбонларнинг дарвозасига бир марта тўп киритишга эришдилар холос. Ю. Тарасов А. Яновский қўриқлаётган дарвозани нишонга олди.

Шундай қилиб «Пахтакор» саккизинчи учрашувда ҳам мағлубиятга учрамади. Бундай натижали ўйин тошкентликларга турнир жадвалида бирданига бир неча поғона юқорига кўтарилиш имконини берди.

Э. АВАНЕСОВ.

КИМ НЕЧАНЧИ ЎРИНДА?

Олий лига командаларининг мамлакат чемпионати 16-тур учрашувларидан сўнг турнир жадвалидаги аҳволи:

«Черноморец»	15	10	2	3	24:14	22
«Динамо» Мн	15	8	3	4	21:14	19
«Пахтакор»	15	7	5	3	22:11	19
«Зенит»	15	7	5	3	18:12	19
«Жальгирис»	15	6	7	2	14:10	19
«Спартак»	14	6	5	3	23:11	17
«Динамо» К.	15	6	5	4	13:14	17
«Днепр»	15	6	4	5	22:19	16
«Арарат»	15	7	1	7	17:21	15
«Торпедо» М	14	5	5	4	15:13	15
«Шахтёр»	15	6	2	7	16:17	14
«Металлист»	15	5	3	7	16:20	13
МАСК	14	5	3	6	11:13	13
«Нефтчи»	14	4	4	6	14:19	12
«Динамо» Тб.	15	4	3	8	15:18	11
«Динамо» М.	14	3	5	6	11:12	11
«Торпедо» Кт.	16	1	6	9	8:20	8
«Нистру»	15	2	2	11	8:27	6

Эслатма: жадвалда «Динамо» (М.) —«Торпедо» (М.), «Нефтчи» — «Арарат» ва «Спартак»—МАСК учрашувлари натижаси ҳисобга олинмаган.

СУРАТДА: учрашувдан лавҳа. Р. Загратдинов фотоси.

«Пахтакор» ҳақида 17 фикр

Е. Ф. ЛЕМЕШКО,
спорт мастери, Украина ССРда хизмат кўрсатган тренер, «Металлист» командасининг катта тренери.

Ҳамиша ўзини босиқ тутадиган, ҳис-ҳаяжонини футбол шарҳловчиларига айтмайдиган харьковликларнинг устози бу сафар ниҳоятда асабийлашди.

— Евгений Филиппович, мағлубият сизни ниҳоятда аччиқлантирдими?

Агар Тошкентда ютқазган бўлганимизда майли эди, тўрт турдан буён ўйинимиз қовушмаяпти. Уз майдонимизда ўтказилган икки учрашувда бир очко олдик. Сафардаги икки учрашувда эса ҳеч нарса ололмадик. Буларнинг ҳаммасига ҳимоячиларимизнинг йўл қўйган қўпол хатолари сабаб.

«Пахтакор» хатоларимиздан жуда ўринли фойдаланди. Агар ўйин суръати унчалик тез бўлмаган биринчи бўлимда биз хавфли зоналарни яхши қўриқлай олган бўлсак, иккинчи бўлимда, суръат ошганидан кейин ташаббус бутунлай тошкентликларнинг қўлига ўтди. Мезбонлар орасида Кабаев ҳужумда яхши ўйнади. Якубикни алоҳида таъқиб қилинаётганлигини сезганлиги учун ана шундай қилди. У дарвозамиз олдида бир неча марта хавфли вазиятлар вужудга келтирди. «Пахтакор»нинг ярим ҳимоячи ва ҳимоячиларини ҳужумчиларга ёрдамга етиб келиши ҳам ниҳоятда хавфли бўлди. Натижада Журавлёв ва Денисов дарвозамизга биттадан тўп йўллашди. Амриев майдонга чиқиши билан вазият яна ўзгарди. У 16 минут давомида икки марта тўпни дарвозадан олишга мажбур қилди. Бундай омад ҳамма ўйинчига ҳам насиб қилавермайди.

Умуман олганда «Пахтакор» менда яхши таассурот қолдирди. У мақсадга йўналган, чиройли ўйин кўрсатмоқда. Энг қувончлиси шундаки, И. Секеч ёш футболчиларни ишонч билан жангга ташламоқда.

Шуни ҳам айтиб ўтишим керакки, агар бу йил пахтакорчилар ўтган йилги натижаларини такрорлабгина қолмасдан, турнир поғонасида юқорига кўтарилишса сира ажабланмайман. Чунки «Пахтакор» ўз ўйин услубини топиб олди. У кенг фронт бўйлаб ҳужум уюштириш, дадил ҳаракат қилиш, яхши техник ва тактик маҳорат кўрсатишдан иборат.

МУШОИРАГА МАРҲАМАТ

Шу йил 1 июль соат 19.00 да «Баҳор» концерт залида (Парадлар хиёбони) ўзбек классик шоираси Жаҳон отин — Увайсий таваллудининг 200 йиллигига бағишланган тантанали кеча ва мушоира ўтказилади. Кечага Ўзбекистон халқ шоираси Зулфия раислик қилади.

Барча адабиёт мухлислари ва қизиққан ўртоқлар таклиф этиладилар.

ЮБИЛЕЙ КОМИССИЯСИ

(Газетанинг навбатдаги сони 1 июлда чиқади).

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

КИНО

29 ИЮНДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЯНГИ ЧАҚИРИЛГАНЛАР УРУШГА ЖЎНАМОҚДА» — **Ватан** (жуфт соатларда).

«ТОПИБ ҚУРОЛСИЗЛАНТИРИЛСИН» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-24-92).

«САФАР КЎНГИЛДАГИДЕК БЎЛАДИ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ЖАНГЧИ СОЯСИ» — **Москва** (16.00, 18.30, 20.45, телефон 33-05-01).

«ХАСИС» — **Фестиваль** (ёзги, 21.40, телефон 32-78-02), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

«СЕВИМЛИ РАДЖА» — **Нукус** (16, 18.30, 21.00, телефон 46-70-69).

«МУТТАҲАМНИНГ ЎЛИМИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (18, 21.00, телефон 78-47-25).

«ТОПИШГАНИМИЗДАН БУЁН» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда).

30 ИЮНДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЯНГИ ЧАҚИРИЛГАНЛАР УРУШГА ЖЎНАМОҚДА» — **Ватан** (жуфт соатларда).

«ТОПИБ ҚУРОЛСИЗЛАНТИРИЛСИН» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-24-92).

«САФАР КЎНГИЛДАГИДЕК БЎЛАДИ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ХАСИС» — **Фестиваль** (ёзги, 21.40, телефон 32-78-02).

«СЕВИМЛИ РАДЖА» — **Нукус** (11, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00, телефон 46-70-69).

«МУТТАҲАМНИНГ ЎЛИМИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (12, 15, 18, 21.00, телефон 78-47-25).

«ТОПИШГАНИМИЗДАН БУЁН» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда).

Тошкент районидаги 19-ўрта мактаб томонидан **Ҳамидов Миҳром** номига берилган 425293 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг

«УЗСТАЛЬКОНСТРУКЦИЯ» ТРЕСТИГА ҚАРАШЛИ

ЎҚУВ КОМБИНАТИ
3 ВА 6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

электр пайвандчи, пўлат ва темир-бетон конструкцияларини монтаж қилувчи монтажчилар, гусеницали ва пневмоғилдиракли кранларнинг кранчилари, автомобилга ўрнатилган кран бошқарувчиси, қурилиш машиналарининг ремонти бўйича слесарь, қурилиш машиналарининг ремонти бўйича электрик.

Ёши 17 дан катта бўлган ўсмирлар ва Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилган, 8—10-синф маълумоти бўлган ҳарбийлар қабул қилинади.

Машғулотлар — группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Ўқишга қабул қилинганларга 76 сўм миқдорида стипендия тўланади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Фрунзе райони, Ш. Руставели кўчаси, 91-уй, 3-қават, телефонлар: 53-51-80, 53-52-72.

С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 166-ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

1983—84 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

учиш аппаратларини йиғувчи-слесарь, асбобсоз-слесарь, механик йиғувчи-слесарь, слесарь-электр монтажчи, токарь, фрезерчи (сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг операторн), дурадгор, слесарь-сантехник, газ пайвандчи, ОТК контролёри автослесарь

БИЛИМ ЮРТИГА ТОШКЕНТ ШАҲАР ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДА ЯШОВЧИ 8—10 СИНФ МАЪЛУМОТИДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

10-синф маълумотидаги ўқувчилар учун ўқиш муддати — 1 йил.

Билим юртини битирганларга эгаллаган касбига мувофиқ равишда диплом берилади.

Ўқувчиларга ўқиш даврида 65 сўм ҳажмида стипендия берилади.

8-синф маълумотидаги ўқувчилар учун ўқиш муддати — 3 йил.

Билим юртини битиргач уларга ўрта маълумот ва эгаллаган касбига мувофиқ диплом берилади.

Ўқиш даврида ўқувчилар 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси вақтида иш ҳақининг маълум қисми билан таъминланадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.
Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртини тамомлаганлар В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ва ўрта ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан қабул қилинадилар.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишни давом эттиришни хоҳловчилар учун бирлашма ҳузурида политехника институти самолётсозлик факультети ва авиация техникумининг кечки бўлимлари мавжуд.

Билим юрти спорт базасига эга; авиамоделизм, фото-киностудияси, бадиий сўз тўгараклари; вокаль-чолғу ансамбли, миллий чолғу асбоблари ансамбли ишлаб турибди.

Ўқувчиларнинг дам олиши учун Чимён ёқинида спорт-соғломлаштириш лагери бунёд этилган.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларнинг бўлиши шарт: директор номига ариза, маълумоти ҳақида гувоҳнома ёки аттестат, туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, медицина справкаси (286-форма), яшаш жойидан, ота-онасининг иш жойидан справкалар, 8 та фотосурат (3x4 см.).

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Ҳамза район, Генерал Петров кўчаси, 331-уй (8, 30, 48-автобусларнинг «Валихонов кўчаси» бекати). Телефон 96-58-20.

ХОНАДОНИНГИЗ НУРАФШОН БЎЛСИН

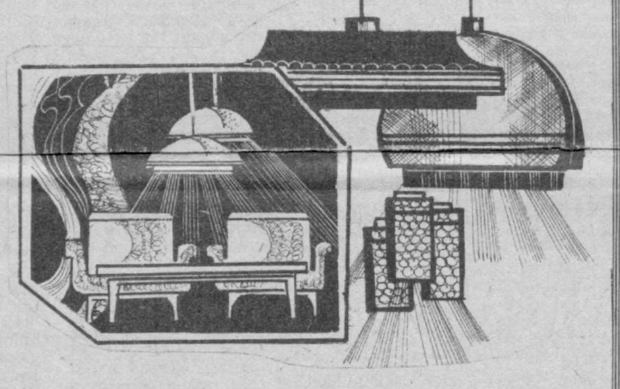

Шаҳарга оқшом тушиши билан барча уйлар электр чироғи билан чароғон бўлади. Уларнинг айримлари кўзни қамаштирадиган даражада ёрқин даражада, айримлари мўътадил, майин ёритилади.

Қандил сотиб олаётганда шу нарсани ёдингиздан чиқарманг: дид билан танланган қандил квартиранинг ўзига хос безаги бўлиб, унга шинамлик бағишлайди.

«ТАШХОЗТОРГ» МАГАЗИНЛАРИ

мамлакатимизда [illegible] элларда ишлаб чиқарилган турли ли расмлар туширилган қандилларни

ТАКЛИФ ЭТАДИ

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСИ:

1 — Пролетар кўчаси, 49-уй.
3 — Истиқбол кўчаси, 1-уй.
5 — «Техника рўзғорда» — Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли проспект, 24-уй.
7 — Госпиталь бозори.
8 — Черданцев кўчаси; 22-уй.
11 — Энгельс кўчаси, 46-уй.
16 — Морозов кўчаси, 25-уй.
22 — «1000 хил майда-чуйда» — Муқимий кўчаси, 4-уй.
30 — Навоий кўчаси, янги шаҳар ярмаркаси.

«ТАШХОЗТОРГ».

ЁЗ—ҚАНДАЙ ГЎЗАЛ МАВСУМ

ОТПУСКА, ҚИЗИҚАРЛИ САЁҲАТЛАР, ТУРИСТИК САФАРЛАР ВА ШАҲАР ТАШҚАРИСИГА УЮШТИРИЛАДИГАН КОЛЛЕКТИВ ЧИҚИШЛАР АНА ШУ МАВСУМ БИЛАН БОҒЛИҚ.

Сафарга отланар эканмиз, биз биринчи навбатда ўзимиз билан қандай кийимлар олиш лозимлиги ҳақида ўйлаймиз. Отпускамиз қаерда ўтишига қараб кийим-кечакларни танлаймиз. Аммо отпуска қаерда ўтишидан қатъий назар, барчага пляж ансамбли, кўйлак, енгил енгсиз кўйлак, халат керак бўлади.

СИЗЛАРНИ ПОЙТАХТИМИЗНИНГ МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИГА

ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ

Бу ерда Сиз ёз ва дам олиш учун мўлжалланган турли-туман товарларни харид қилишингиз мумкин.

Отпускага чиқишга саноқли кунлар қолган ўртоқларга тайёр тикувчилик буюмларини сотиб олишни тавсия этамиз:

САВДОДА:

— Тошкент моделлар уйи ишлаб чиқарган, шифондан тикилган турли размердаги ва турли рангдаги кўйлаклар;

— ацетат шойидан тикилган сарафанлар;

— хонатлас ва шифондан тикилган миллий кўйлаклар;

— лавсан аралаш ипгазламадан, каноп ва трикотаждан тикилган эркакларнинг енги калта кўйлаклари:

— гулдор ва сидирға сузиш костюмлари;

— плавкалар мавжуд.

ЦУМ.

«СНЕЖИНКА» КИЧИК ОШХОНАЛАР УЧУН

Самарқанд рўзғор холодильниклари заводи 3-4 кишилик оилалар учун мўлжалланган янги моделдаги холодильникларни ишлаб чиқармоқда.

«Снежинка» бошқа холодильниклардан нималари билан фарқ қилади?

— унинг муз эритиш ярим автомат системаси бўлгани учун холодильникни тозалаш вақти бирмунча қисқаради;

— ундаги янги совутиш қурилмасидан фойдаланилганлиги учун электр энергиясини камроқ истеъмол қилади;

— қуйи ҳарорат бўлмасидаги цельсий бўйича 12 градус совуқ озиқ-овқатларнинг 3-4 ҳафта бузилмай сақланишини таъминлайди;

«СНЕЖИНКА» учун ҳатто энг тор ошхонада ҳам жой топиш мумкин: у атиги 1/3 кв. м. майдонни эгаллайди.

Холодильникнинг техник характеристикаси

совутиш камерасининг сиғими — 240 куб. дм;

қуйи ҳарорат бўлмасининг сиғими—21,6 куб. дм;

ташқарида ҳаво цельсий бўйича 25 градус иссиқ ва совутиш камерасида ўртача ҳарорат 5 градус совуқ бўлганида бир суткада 1,7 квт.с. дан кўп электр энергиясини сарфламайди.

РАЗМЕРЛАРИ:

баландлиги — 1435 мм.
эни — 570 мм.
кенглиги — 600 мм.
вазни — 67 кг.

«СНЕЖИНКА» ХОЛОДИЛЬНИГИНИ

«Чилонзор» марказий универсал магазинидан нақд пулга ва кредитга сотиб олиш мумкин.

«ЧИЛОНЗОР» МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ТВ

29 ИЮНЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.40 «Бурятистон. Республика куни». Ҳужжатли фильм. 18.30 Бурятистон АССР Давлат «Байкал» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Қувноқ карусель». Мультфильм. 19.40 «Спорт ҳафталиги». 20.10 «Нима? Қаерда? Қачон? 21.30 «Время». 22.05 «Биргалашиб қўшиқ куйлайлик», дўстлар». 23.40 «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Орзу». 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Жисмимизга жондек азиз». 19.00 Ташаббускорлар ўз сўзларининг устидан чиқмоқдалар» Ўзбекистон ССР қишлоқ қурилиши министрлиги Самарқанд трестининг А. Ривожиддинов бошлиқ комплекс бригадаси ҳақида ҳикоя (рус.). 19.30 «Ахборот». (рус.). 19.45 «Халқ контроли экрани». 20.15 «Тошкент. Олмазор». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»). 20.30 «Ахборот». 20.50 Мақом бўйича Халқаро музикашунослар симпозиуми олдидан. Кўрсатувни санъатшунослик кандидати О. Матёқубов олиб боради. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Ғўза парваришига — аъло сифат». 22.20 «Баҳс». Ахлоқий-этик мавзуда ёшлар учун кўрсатув. 23.20 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги.

30 ИЮНЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Мультфильмлар: «Мўъжиза», «Қойилмақом Гоша», «Чўчқабоқар». 10.25 «Рус қўшиқларини Леонид Сметанников куйлайди. Фильм-концерт. 10.55 Мактаб ўқувчиларининг СССР Давлат мукофоти лауреати, СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси Н. А. Логачёв билан учрашуви. 11.35 «Рихтер билан ансамблда». Фильм-концерт. 12.40 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Беш йиллик — ҳар биримизнинг ишимиз». Ҳужжатли фильмлар: «Йўллар, йўллар». «Михдан бошлаймиз», «Юксак бурч эгалари». 16.10 «Совет тасвирий санъати». Е. А. Кибрик. 17.00 «Шахмат мактаби». 17.30 А. Леончик чалади (цимбаллар). 18.00 «Ёшлар адреслари». Днепропетровск областидаги совхоз-техникум селекционери В. Ганчев ҳақида ҳикоя. 18.15 «Тоғлар қўшиғи». Фильм-концерт. 18.45 «Миллионлар ленинча университети». РСДРП II съездининг 80 йиллигига. 2-кўрсатув. «Шундай партия бор». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Н. Паганини ва П. Сарасатенинг скрипка миниатюраларини Грузия ССРда хизмат кўрсатган артист И. Политковский ижро этади. 19.45 «Инсон, Ер, Коинот». 20.30 П. И. Чайковскийнинг «Шчелкунчик» балети. Белоруссия ССР Давлат опера ва балет театрининг спектакли. 21.30 «Время». 22.05 «Шчелкунчик» балетининг давоми. 23.05 «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Китоб—бизнинг дўстимиз. 12.15 «Ёш гвардиячи Борис Главан» Ҳужжатли фильм. 12.45 «Қулфсиз эшик». Бадиий фильм. 17.45 Кўрсатувлар программаси. 17.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оқ йўл». 18.50 «Адабий альманах». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Амалдаги интернационализм». «Ўзбекистон — БАМга». 1-кўрсатув (рус.). 20.15 КПСС Марказий Комитети июнь (1983 й.), Пленуми қарорлари — ҳаётга! «Ер фарзандлари». Тошкент область Бўка районидаги «Коммунизм» колхозининг пахтакорлари ҳақида ҳикоя. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Аёл қалби наволари». Музикали программа. 21.30 Москва. «Время». 22.05 КПСС Марказий Қомитети июнь (1983 й.) Пленуми қарорлари — ҳаётга! «Идеология иши — бутун партиянинг иши». «Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг иш услуби ва методлари» (рус.). 22.50 «Қардошлар диёрида». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг Олмаота шаҳридаги гастроллари ҳақида. 23.50 Янгиликлар.

II

18.35 Кўрсатувлар программаси. 18.40 Абитуриентлар учун Физика. 19.40 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Озиқ-овқат программаси амалда» (рус.). 20.50 «Қизил агитатор Трофим Глушков». Телевизион бадиий фильм. 21.30 МТ II.

Тошкент Политехника институтининг нефть ва газ факультети деканати, партия ва касаба союз ташкилотлари асосий органик ва нефть-химия синтези технологияси кафедрасининг доценти Ж. Сайдалиевга отаси

Ғани САЙДАЛИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ГАЗЕТХОНЛАРИГА

«Тошкент оқшоми» газетасига йилнинг иккинчи ярми учун обуна қабул қилинмоқда.

Обунани шу кунларда расмийлаштирган оқшомхонлар газетани 1 августдан мунтазам ола бошлайдилар. Обунани «Союзпечать» агентликлари ва бўлимларида, почтамтларда, алоқа бўлимларида, иш ёки ўқиш жойларида матбуотни жамоатчилик асосида тарқатувчилар кўмагида чекланмаган миқдорда расмийлаштириш мумкин.

Азиз дўстлар! Газетага обуна масаласидаги фикр-мулоҳазаларингизга муштоқмиз. Ўзингиз яшаб турган жойдаги алоқа пунктларида обунани расмийлаштириш ишлари қандай ташкил этилган? Шу масала бўйича қандай таклифларингиз бор? Ана шулар ҳақида бизга батафсил ёзиб юборасиз деган умиддамиз.

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ БЕТ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

29 ИЮНЬ, 1983й. Р—07288. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12